

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۱۴۰۳ فروردین ماه

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

۰۲۱-۶۴۶۳

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش داش و آموزش»

نوشه‌ای برای موفقیت

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس
محمد بحیرایی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، آروین حسینی، علی حسینی نوه، محمد حمیدی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، فرشید کریمی، امیر محمودیان، محمد نظامی	ریاضی و آمار
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، سعید جعفری، سید علیرضا علویان، فرهاد علی‌نژاد، سجاد غلامپور سیوکی، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، هومن نمازی	علوم و فنون ادبی
ریحانه امینی، مهرشاد ایمانی‌نسب، آزیتا بیدقی، کوثر شاه‌حسینی، فاطمه صفری، حبیبه محبی، آرش مرتضائی‌فر، سمية محمدی مصیری	جامعه‌شناسی
سیدعلیرضا احمدی، حمیدرضا توکلی، مهدی جاهدی، محمد حبیبی، مهسا عفتی	روان‌شناسی
ولی برجمی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، علی رسولی، حسین شجاع‌الدینی، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی	عربی زبان قرآن
علیرضا پدرام، صفا حاضری، زهرا دامیار، امیرحسین کاروین، جواد میربلوکی	تاریخ و جغرافیا
حسین آخوندی راهنمایی، محمد آقاد صالح، نیما جواهری، محمد رضایی‌بقا موسی سپاهی، حمید سودیان، فرهاد قاسمی‌نژاد، فیروز نژادنیجف، علیرضا نصیری	فلسفه و منطق
آفرین ساجدی، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیائی، فاطمه فهیمیان، مهدی کاردان، سید محمد مدنی دینانی	اقتصاد

گزینشگران و ویراستاران

مستندسازی	ویراستار رتبه برتر کنکور	ویراستار	مسئول درس	گزینشگر	نام درس
الهه شهریاری	—	مهدی ملارضائی، علی مرشد، محمد حمیدی	محمد بحیرایی	محمدابراهیم توزنده‌جانی	ریاضی و آمار
فریبا رئوفی	آرش مرتضائی‌فر، سپیده فتح‌الله‌ی	—	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	علوم و فنون ادبی
سجاد حقیقی‌پور	فاطمه صفری، آرش مرتضائی‌فر، مهتاب شیرازی	—	کوثر شاه‌حسینی	کوثر شاه‌حسینی	جامعه‌شناسی
محمد‌صدر پنجدپور	فاطمه فهیمیان	فرهاد علی‌نژاد، سعیده سعیدی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	روان‌شناسی
لیلا ایزدی	—	درویشعلی ابراهیمی	سید محمدعلی مرتضوی	احسان کلات‌عربی	عربی زبان قرآن
عطیه محلوجی	فاطمه عزیزی	—	زهرا دامیار	زهرا دامیار	تاریخ و جغرافیا
سوگند بیگلری	علی زیبا	فرهاد علی‌نژاد	سیا جعفرزاده صابری	سیا جعفرزاده صابری	فلسفه و منطق
سجاد حقیقی‌پور	—	امیرعلی عشوریان	سارا شریفی	مهدی ضیائی	اقتصاد

گروه فنی و تولید

سید محمدعلی مرتضوی	مدیر گروه
فاطمه منصور خاکی	مسئول دفترچه
مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی	گروه مستندسازی
مهرشید ابوالحسنی	حروف‌چین و صفحه‌آرا
حمید عباسی	ناظر چاپ

وشه‌ای برای موفقیت

(علی هسینی نوہ)

«۳- گزینه ۴»

با توجه به معادله تقاضا، ابتدا قیمت هر کالا را بر حسب تعداد کالا به دست

می آوریم:

$$x = 1200 - 6p \Rightarrow 6p = 1200 - x \Rightarrow p = 200 - \frac{x}{6}$$

قیمت کالا \times تعداد کالا = درآمد

$$\Rightarrow R(x) = x(200 - \frac{x}{6}) \Rightarrow R(x) = 200x - \frac{x^2}{6}$$

سپس با کمک تابع هزینه و درآمد، تابع سود را به دست می آوریم و با توجه

به اینکه بیشترین مقدار سود به ازای تولید ۴۵۰ کالا است، مقدار a را پیدا

می کنیم:

هزینه - درآمد = سود

$$200x - \frac{x^2}{6} - (14400 - ax) = \text{سود}$$

$$200x - \frac{x^2}{6} - 14400 + ax = \text{سود}$$

$$\text{سود} = \frac{-x^2}{6} + (a + 200)x - 14400$$

$$\frac{-(x^2)}{2(x^2)} = 450 \Rightarrow \frac{-(a+200)}{2(-\frac{1}{6})} = 450$$

$$\Rightarrow a + 200 = 150 \Rightarrow a = -50$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(فرشید کریمی)

«۴- گزینه ۴»

$$\frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{1 + \frac{1}{x}}}} = \frac{1}{1 + \frac{x}{x+1}} = \frac{x+1}{2x+1}$$

$$\frac{x+1}{2x+1} + \frac{x}{x+1} + \frac{x}{2x+1} = \frac{9}{5} \Rightarrow 1 + \frac{x}{x+1} = \frac{9}{5}$$

$$\Rightarrow \frac{x}{x+1} = \frac{4}{5} \Rightarrow x = 4$$

حال در معادله دوم داریم:

$$\frac{x=4}{16k+4k+4-2=0} \Rightarrow 20k = -2 \Rightarrow k = -0.1$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

ریاضی و آمار (۱) و (۲)

«۱- گزینه ۲»

(علی قفیرمان‌زاده)

سه شنبه دوشنبه یکشنبه شنبه

$$x + 3x + 9x + 27x = 80$$

$$40x = 80 \Rightarrow x = 2$$

$$\text{هزار تن} \xrightarrow{x=2} 3x \xrightarrow{\text{یکشنبه}} 6$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۱۶)

«۲- گزینه ۲»

طبق متن کتاب درسی:

$$\text{سرعت متوسط } (V) = \frac{\text{مسافت طی شده}}{\text{مدت زمان طی مسیر}} (t)$$

$$t = \frac{x}{v} \quad \text{لذا:}$$

$$t_1 = \frac{60}{v} \quad (*)$$

$$t_2 = \frac{60}{v-10} \quad (**)$$

حال با توجه به اینکه زمان بازگشت، نیم ساعت $\frac{1}{2}$ ساعت طولانی تر بوده،

داریم:

$$t_2 = t_1 + \frac{1}{2} \xrightarrow{(**), (*)} \frac{60}{v-10} = \frac{60}{v} + \frac{1}{2}$$

$$\frac{60}{v-10} = \frac{120+v}{2v} \Rightarrow 60(2v) = (v-10)(120+v)$$

$$\Rightarrow v^2 - 10v - 1200 = 0 \Rightarrow (v-40)(v+30) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} v = 40 \\ v = -30 \end{cases} \quad \text{غیره}$$

پس سرعت رفت ۴۰ کیلومتر بر ساعت و سرعت بازگشت ۳۰ کیلومتر بر

ساعت است:

$$\Rightarrow t_2 = \frac{60}{v-10} = \frac{60}{40-10} = \frac{60}{30} = 2$$

$$t_1 = \frac{60}{v} = \frac{60}{40} = 1.5$$

$$\Rightarrow t_1 + t_2 = 1.5 + 2 = 3.5$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

اگر یک خط از ناحیه دوم مختصاتی نگذرد یعنی دارای $m > 0$ و $a < 0$ است، پس مقدار k باید به گونه‌ای باشد که مقدار شیب به دست آمده از نقاط مذکور مثبت باشد:

$$\begin{cases} k = 1 \Rightarrow (1, -2), (3, 4), (-1, -8) \\ \Rightarrow m = \frac{4 - (-2)}{3 - 1} = \frac{6}{2} = 3 > 0 \\ k = -21 \Rightarrow (1, -24), (-41, 4), (-23, -8) \\ \Rightarrow m = \frac{-8 - (-24)}{-23 - 1} = \frac{16}{-24} < 0 \end{cases}$$

پس طبق خواسته سؤال $k = 1$ مقدار قابل قبول است و $m = 3$ است.

حال، با داشتن نقاط می‌توانیم ضابطه تابع f را بنویسیم:

$$f(x) = 3x + h \xrightarrow{(3, 4)} 4 = 3(3) + h \Rightarrow h = -5$$

$$f(x) = 3x - 5 \Rightarrow f(6) = 3(6) - 5 = 13$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

(محمد نظامی)

«۵- گزینه»

طبق گفته سؤال، نقطه برخورد سهمی و خط با جایگذاری $x = 4$ در ضابطه خط به دست می‌آید:

$$y - 4(4) = 2 \Rightarrow y - 16 = 2 \Rightarrow y = 18$$

نقطه برخورد: $(4, 18)$

این نقطه در سهمی صدق می‌کند، همچنین طبق نمودار سهمی، نقطه رأس سهمی $S(3, 20)$ می‌باشد:

$$f(x) = a(x - x_s)^2 + y_s \Rightarrow f(x) = a(x - 3)^2 + 20$$

$$\xrightarrow{(4, 18)} 18 = a(4 - 3)^2 + 20 \Rightarrow 18 = a + 20 \Rightarrow a = -2$$

$$f(x) = -2 \underbrace{(x - 3)^2}_{x^2 - 6x + 9} + 20 \Rightarrow f(x) = -2x^2 + 12x - 18 + 20$$

$$= -2x^2 + 12x + 2$$

طول پاره خط AB مشخص شده در نمودار سهمی، بیانگر فاصله ریشه‌های سهمی از یکدیگر است، یعنی همان قدر مطلق تفاضل ریشه‌های:

$$|x_1 - x_2| = \left| \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} - \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} \right| = \frac{\sqrt{\Delta}}{|a|} = \frac{\sqrt{144 - 4(-2)(2)}}{2} = \frac{\sqrt{160}}{2} = \frac{\sqrt{16 \times 10}}{2} = \frac{4\sqrt{10}}{2} = 2\sqrt{10}$$

$$= \frac{\sqrt{160}}{2} = \frac{\sqrt{16 \times 10}}{2} = \frac{4\sqrt{10}}{2} = 2\sqrt{10}$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(سعید عزیز قانی)

«۵- گزینه»

از عدد ۳ دو پیکان خارج شده، بنابراین اگر بخواهیم رابطه داده شده یک

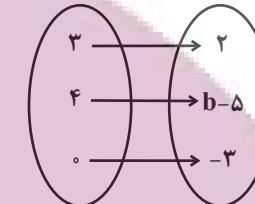
تابع باشد، باید انتهای دو پیکان به عدد یکسانی برسد:

$$a^2 - 2 = 2 \Rightarrow a^2 = 4 \Rightarrow a = \pm 2$$

با هر دو مقدار a رابطه را بازنویسی می‌کنیم:

۱) $a = -2$: همان‌طور که مشخص است دامنه تابع حاصل ۳ عضوی

است و با اطلاعات صورت سؤال تناقض دارد.

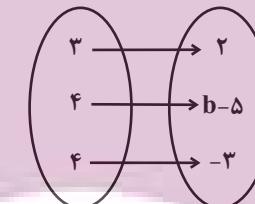

۲) $a = 2$: همان‌طور که مشخص است دامنه تابع حاصل دو عضوی است و

منطبق بر خواسته سؤال است. از طرفی از عدد ۴ دو پیکان خارج شده که

باید انتهای دو پیکان برابر باشد:

$$b - 5 = -3 \Rightarrow b = 2$$

در نهایت مقادیر $a = 2$ و $b = 2$ قابل قبول است و داریم:

$$a - b = 0$$

(ریاضی و آمار (ا)، تابع، صفحه‌های ۵۵ تا ۶۲)

(محمد نظامی)

«۶- گزینه»

می‌دانیم تابع خطی $f(x) = mx + h$ از سه نقطه مذکور می‌گذرد، پس برای محاسبه شیب (m) داریم:

$$\frac{4 - (k - 3)}{2k + 1 - 1} = \frac{-k - 4}{k - 2 - (2k + 1)} \Rightarrow \frac{7 - k}{2k} = \frac{-12}{-k - 3}$$

$$\Rightarrow k^2 - 4k - 21 = -24k \Rightarrow k^2 + 20k - 21 = 0$$

$$\Rightarrow (k - 1)(k + 21) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k = 1 \\ k = -21 \end{cases}$$

(محمد بهیرابی)

«۱۰- گزینه»

با توجه به نقطه‌ها تعداد داده‌ها ۱۲ تا و زوج است، پس Q_1 چارک اول برابر است با میانگین داده‌های سوم و چهارم و Q_3 چارک سوم برابر است با میانگین داده‌های نهم و دهم. در نتیجه:

$$Q_1 = \frac{5+6}{2} = 5/5$$

$$Q_3 = \frac{9+9}{2} = 9$$

پس داده‌های موردنظر برابرند با:

۶, ۶, ۷, ۸, ۸

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{6+6+7+8+8}{5} = \frac{35}{5} = 7$$

$$\sigma^2 = \frac{2(6-7)^2 + (7-7)^2 + 2(8-7)^2}{5} = \frac{2+0+2}{5} = 0/8$$

(ریاضی و آمار (۱)، کلر با داده‌های آماری و نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۹۰، ۹۵ و ۱۰۶)

(محمد بهیرابی)

«۱۱- گزینه»

ابتدا مقدار هر متغیر را به دست می‌آوریم:

$$\frac{50}{100} = \frac{x}{120} \Rightarrow x = 60$$

$$\frac{90}{100} = \frac{y}{180} \Rightarrow y = 72$$

$$\frac{30}{100} = \frac{z}{160} \Rightarrow z = 48$$

$$\frac{80}{100} = \frac{t}{120} \Rightarrow t = 56$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{60+72+48+56}{4} = \frac{236}{4} = 59$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

(محمد همیری)

«۱۲- گزینه»

اگر طول، عرض و ارتفاع جعبه A به ترتیب $h_1, 2, 9$ و طول، عرض و ارتفاع جعبه B به ترتیب $h_2, 3, 8$ باشد، با توجه به فرمول حجم (ارتفاع × عرض × طول = حجم) و طبق فرض مسئله خواهیم داشت:

$$\frac{A}{B} = \frac{\text{حجم جعبه}}{\text{حجم جعبه}} = \frac{3}{5} \Rightarrow \frac{9 \times 2 \times h_1}{8 \times 3 \times h_2} = \frac{3}{5} \Rightarrow \frac{3h_1}{4h_2} = \frac{3}{5}$$

$$\Rightarrow 5h_1 = 4h_2 \Rightarrow \frac{h_1}{h_2} = \frac{4}{5} \Rightarrow \frac{r_1}{r_2} = \frac{4}{5}$$

$$\frac{r_1}{r_2} = \sqrt{\frac{4}{5}}$$

(ریاضی و آمار (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

(امیر محمدیان)

«۸- گزینه»

معادله نیمساز ربع سوم به صورت $x = my$ است که x و y هر دو در آن منفی هستند.

از آنجا که تابع درجه ۲ بر خط $y = mx$ مماس است، پس اگر ضابطه دو

نمودار را برابر با یکدیگر قرار دهیم، باید یک ریشه (ریشه مضاعف) دهد:

$$-x^2 + mx - 9 = x \Rightarrow x^2 + (1-m)x + 9 = 0$$

$$\Delta = 0 \Rightarrow (1-m)^2 - 4(9) = 0 \Rightarrow (1-m)^2 = 36$$

$$\sqrt{36} \Rightarrow 1-m = \pm 6$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 1-m=6 \Rightarrow m=-5 \Rightarrow -\frac{b}{2a} = -\frac{1-m}{2} \\ = -\frac{6}{2} = -3 \end{array} \right. \text{ریشه مضاعف}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 1-m=-6 \Rightarrow m=7 \Rightarrow -\frac{b}{2a} = -\frac{1-m}{2} \\ = -\frac{-6}{2} = 3 \end{array} \right. \text{ریشه مضاعف}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{(طول اس باید منفی باشد.)} \\ \text{غیره} \end{array} \right. \text{غیره}$$

$$m = -5 \Rightarrow y = 2x^2 + (m-3)x + 4 \Rightarrow y = 2x^2 - 8x + 4$$

$$x_s = -\frac{b}{2a} = -\frac{-8}{4} = 2$$

$$y_s = 2(2)^2 - 8(2) + 4 = 8 - 16 + 4 = -4$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو و تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲ و ۶۳ تا ۷۰)

(آرین مسینی)

«۹- گزینه»

می‌دانیم مجموع انحراف داده‌ها از میانگین برابر صفر است:

$$(x_1 - \bar{x}) + (x_2 - \bar{x}) + (x_3 - \bar{x}) + \dots + (x_n - \bar{x}) = 0$$

$$\underbrace{(5 \text{ تا } -2)}_{(-2-2-2-2-2)} + \underbrace{(4 \text{ تا } 1+1+1+1)}_{(1+1+1+1)} + \underbrace{(3 \text{ تا } 3+...+3)}_{(3+...+3)} = 0$$

$$\Rightarrow 5(-2) + 4(1) + 3x = 0 \Rightarrow 3x = 6 \Rightarrow x = 2$$

بنابراین تعداد کل داده‌ها برابر است با:

$$5+4+2=11$$

(ریاضی و آمار (۱)، کلر با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

(سعید عزیز قانی)

«۱۵- گزینه»

تابع f همانی و تابع g ثابت است، بنابراین $g(x) = k$ را در نظر می‌گیریم و چون عرض خط افقی مربوط به تابع g مثبت است، $k > 0$ را در نظر می‌گیریم. در نهایت داریم:

$$\begin{cases} g(-\delta) = g(-1) = g(1) = k \\ f(2) = 2 \\ f(3) = 3 \end{cases} \Rightarrow \frac{k^2 - 2k}{3} = 2k + 3$$

$$\text{طرفین} \rightarrow k^2 - 2k = 6k + 9 \Rightarrow k^2 - 8k - 9 = 0$$

$$\Rightarrow (k-9)(k+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} k-9=0 \Rightarrow k=9 \\ k+1=0 \Rightarrow k=-1 \times \end{cases}$$

در ادامه داریم:

$$f(2) + g(11) = 2 + k = 2 + 9 = 11$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

(علی قهرمان‌زاده)

«۱۶- گزینه»

با حل دستگاه زیر داریم:

$$\begin{cases} f+g = x^3 - 8x \\ 2f-g = 5x^3 - x \\ 3f = 6x^3 - 9x \end{cases}$$

$$\rightarrow f(x) = 2x^3 - 3x$$

$$\text{جایگذاری در} \rightarrow 2x^3 - 3x + g(x) = x^3 - 8x$$

$$\Rightarrow g(x) = -x^3 - 5x$$

$$\xrightarrow{x=1} g(1) = -1^3 - 5(1) = -1 - 5 = -6$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۴۵ تا ۳۴۷)

(آرزوین هسینی)

«۱۷- گزینه»

ابتدا نمودار تابع $(x) f$ رارسم می‌کنیم:

x	y
۱	۲
۲	۰

تابع ثابت با خروجی $y = 2$ در بازه مشخص شده $1 \leq x \leq 2 \Rightarrow$

(سعید عزیز قانی)

«۱۳- گزینه»

تک تک گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

$$: p \equiv T \quad (1)$$

$$((\overline{T \Rightarrow q}) \vee r) \Leftrightarrow ((\overline{T \wedge q}) \Rightarrow r) \equiv (q \vee r) \Leftrightarrow (q \Rightarrow r)$$

$$: p \equiv F \quad (2)$$

$$((\overline{F \Rightarrow q}) \vee r) \Leftrightarrow ((\overline{F \wedge q}) \Rightarrow r) \equiv (\overline{T \vee r}) \Leftrightarrow (\overline{F \Rightarrow r})$$

$$\equiv T \Leftrightarrow T \equiv T$$

این گزینه صحیح است.

$$: r \equiv F \text{ و } q \equiv T \quad (3)$$

$$((\overline{p \Rightarrow T}) \vee F) \Leftrightarrow ((\overline{p \wedge T}) \Rightarrow F) \equiv (\overline{T \vee F}) \Leftrightarrow (\overline{p \Rightarrow F})$$

$$\equiv T \Leftrightarrow \sim p \equiv \sim p$$

$$: q \equiv F \quad (4)$$

$$((p \Rightarrow F) \vee r) \Leftrightarrow ((\overline{p \wedge F}) \Rightarrow r) \equiv (\sim p \vee r) \Leftrightarrow T$$

در نهایت برای تعیین ارزش گزاره داده شده نیاز داریم ارزش گزاره‌های p و r را بدانیم، پس این گزینه هم، صحیح نیست.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

(علی قهرمان‌زاده)

«۱۴- گزینه»

$$\frac{\gamma}{3} < x < \frac{\lambda}{3}$$

$$|x-\gamma|=x-\gamma \Rightarrow y=[x-\gamma+2x]+2x+2x$$

$$y=[3x-\gamma]+4x=[3x]-\gamma+4x$$

$$\frac{\gamma}{3} < x < \frac{\lambda}{3} \rightarrow \gamma < 3x < \lambda \Rightarrow [3x]=\gamma$$

$$\Rightarrow y=\gamma-\gamma+4x \Rightarrow y=4x+\gamma \Rightarrow b=\gamma$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۳۷ تا ۳۹)

(امیر معموریان)

«۱۹- گزینه ۲»

$$\frac{m}{100} = \frac{80}{100} \times 750 = 600$$

تعداد بیکاران در حالت اول را x نفر در نظر می‌گیریم:

$$\frac{m}{100} = \frac{x}{600} \Rightarrow x = 6m$$

با ایجاد $m - 3$ شغل جدید، تعداد بیکاران کاهش یافته و برابر می‌شود با:

$$x - (m - 3) = x - m + 3$$

$$\frac{13}{100} = \frac{x - m + 3}{600} \Rightarrow x - m + 3 = 13 \times 6 = 78 \Rightarrow x - m = 75$$

$$\underline{x = 6m} \rightarrow 6m - m = 75 \Rightarrow 5m = 75$$

$$\Rightarrow m = 15 \text{ و } x = 6 \times 15 = 90$$

یعنی در ابتداء ۹۰ نفر بیکار بوده‌اند.

اگر m نفر شغل خود را از دست دهنده (یعنی ۳۰ نفر شغل خود را از دست دهنده): تعداد بیکاران $= 120 = 90 + 30$ نفر خواهد شد. در این صورت نرخ بیکاری برابر است با:

$$\frac{120}{600} \times 100 = 20\%$$

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۶۰ و ۶۱)

(محمد ابراهیم تووزنده‌هانی)

«۲۰- گزینه ۴»

کافیست میانگین و میانه درآمد افراد را محاسبه کنیم:

$$\frac{(1 \times 1) + (2 \times 2) + (3 \times 3) + (4 \times 4)}{10} = \frac{30}{10} = 3 \text{ میانگین}$$

$$\frac{3}{2} = 1/5 \text{ میانگین} = \text{خط فقر}$$

حال میانه را حساب می‌کنیم. چون تعداد داده‌ها زوج است میانگین دو داده

وسط یعنی داده پنجم و ششم ($3, 4$) را حساب می‌کنیم:

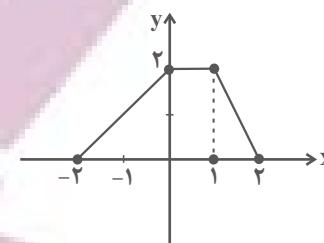
$$\frac{3+4}{2} = 3$$

$$\frac{3}{2} = 1/5 \text{ میانه} = \text{خط فقر}$$

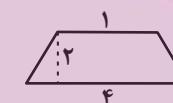
 $1/5 - 1/5 = 0$ اختلاف خط فقر به روش میانه و میانگین

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

$$f(x) = x + 2, -2 \leq x \leq 0 \Rightarrow \begin{array}{|c|c|} \hline x & y \\ \hline -2 & 0 \\ 0 & 2 \\ \hline \end{array}$$

مساحت محدود به تابع چند ضابطه‌ای $f(x)$ و محور x ها، یک ذوزنقه است. در نتیجه داریم:

$$\text{مساحت ذوزنقه} = \frac{\text{ارتفاع} \times (\text{مجموع دو قاعده})}{2}$$

$$\Rightarrow S_{ذوزنقه} = \frac{(4+1) \times 2}{2} = 5$$

(ریاضی و آمار (۲)، تابع، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۳)

(محمد بهیریانی)

«۱۸- گزینه ۲»

$$\text{هزینه‌های دو کالا در سال جدید} = \frac{\text{هزینه‌های دو کالا در سال پایه}}{100} \times 100$$

درصد افزایش شاخص نسبت به سال پایه، یعنی شاخص ۱۲۵ شود

(شاخص در سال پایه همواره ۱۰۰ است). فرض کنیم قیمت کالای B ، x

هزار تومان باشد. پس:

$$125 = \frac{50 \times 80 + 120 \times x}{50 \times 60 + 120 \times 40} \times 100$$

$$\Rightarrow 125 = \frac{4000 + 120x}{30 + 48} \Rightarrow 125 \times (30 + 48) - 4000 = 120x$$

$$\Rightarrow x = \frac{9750 - 4000}{120} = \frac{5750}{120} \approx 47.92$$

تقریباً ۴۸ هزار تومان می‌شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آمار، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۷)

(یاسین مهریان)

۲۴- گزینه «۳»

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این مورد، مربوط به قلمرو زبانی نثر است، نه ادبی.

گزینه «۲»: این مورد، مربوط به قلمرو فکری شعر سبک هندی است، نه نثر
این دوره.

گزینه «۴»: این مورد، مربوط به قلمرو ادبی نثر است، نه زبانی.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

(بہبود فرهادی)

۲۵- گزینه «۱»

تشریف مورد نادرست:

سبک خراسانی بر حسب زمان به سه دستهٔ فرعی سامانی، غزنوی و
سلجوچی تقسیم می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۲)

(فرهاد علی‌نژاد)

۲۶- گزینه «۱»

«دیوان شمس» سرودة مولانا، «بوستان» در قالب مثنوی اثر سعدی و
«عشاق‌نامه» مثنوی فخرالدین عراقی است که همگی از آثار قرن هفتم
هجری‌اند.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «فیه ما فیه» منشور و «لمعات» به نظم و نثر است.

گزینه «۳»: همگی از آثار منظوم قرن هشتم هستند.

گزینه «۴»: «تحفة‌الاحرار» اثر جامی در قرن نهم است و «المعجم» و
«گلستان» از آثار منشور قرن هفتم هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۴)

(هومن نمازی)

۲۷- گزینه «۴»

اطناب از ویژگی‌های نثر دوره سامانی نیست (رد گزینه ۱). لغات کم‌کاربرد
فارسی و افزایش کاربرد نشانه جمع فارسی هم در عبارت مشهود نیست (رد
گزینه‌های ۲ و ۳)، اما جملات متن کوتاه و موجز هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۶۴)

علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)

۲۱- گزینه «۲»

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

شعر لطیف و فصیح بابافغانی به شیوهٔ شاعرانی مانند حافظ و سعدی بود.

تشریف موارد نادرست:

ب) قالب غزل با توجه به نقش و سابقهٔ کاربردش اجازه جوانان بیشتر در این
میدان را نمی‌داد.

د) رضا عباسی در دورهٔ شاه عباس و بهزاد در دورهٔ شاه اسماعیل از مفاخر
هنرند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۵۱ تا ۶۰)

۲۲- گزینه «۳»

تشریف موارد نادرست:

«الف»: آثار ادبی منتشر و منظوم این زبان از میان رفته است، ولی ترجمهٔ
عربی و فارسی بعضی از آن‌ها مانند «هزارویکشب» و «کلیله و دمنه» در
دست است.

«د»: آثاری که به زبان پهلوی خلق شده‌اند بیشتر آثار دینی زردشتی هستند
و «یادگار زریران» که اصل پارتی دارد دارای رنگ دینی می‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه ۴۰)

(یاسین مهریان)

۲۳- گزینه «۱»

فقط نوع نثر «عالم‌آرای عباسی» درست آمده است.
نوع نثر سایر آثار:

عيار دانش: فقط دیباچه این اثر به نثر مصنوع سبک هندی است، نه کل آن.
« Abbas نامه » به نثر مصنوع سبک هندی است.

«احسن‌التواریخ» و «حبیب‌السیر» به نثر بینایین سبک هندی نوشته شده‌اند.
«شرفنامه بدليسی» به نثر ساده سبک هندی است. (توجه داشته باشید که
دیباچه این اثر به نثر مصنوع است، نه کل آن)،

«محبوب‌القلوب» به نثر مصنوع سبک هندی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی و تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۸۱۳ و ۸۱۴)

(همون نمازی)

۳۰- گزینه «۲»

«دامن کشان» کنایه از با غرور و خرامان راه رفتن است. «سرو»، استعاره از معشوق و «خاک پای او گشته‌یم» نیز شبیه و کنایه دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نصیحت مردم مانند قصه‌ای مکرر است و «گوش جان» اضافه استعاری است.

گزینه «۳»: «کاروان عجز» اضافه شبیه‌ی است و تشخیص بسیار برجسته است در مصراج دوم.

گزینه «۴»: «گل اندام» شبیه درون واژه‌ای است و اینکه «می، شوق دارد» تشخیص و استعاره است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان، ترکیبی)

(اعزیز الیاسی پور)

۳۱- گزینه «۴»

گزینه «۱»: دو شبیه: جمال یار به آفتاب / ماه به ابرو

گزینه «۲»: دو شبیه: شبیه یار به سرو و به ملک (فرشته)

گزینه «۳»: دو شبیه: شبیه می (شراب) یک بار به خون و یک بار به توت سیاه

گزینه «۴»: سه شبیه: شبیه حسن به چمن، شبیه لطافت به چمن و شبیه وصال به گلستان.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

(یاسین مهریان)

۳۲- گزینه «۱»

بیت «د»، فاقد آرایه استعاره است.

تشریح سایر ایات:

بیت «الف»: جناس تام: «دیده» در مصراج اول: چشم، «دیده» در مصراج دوم: دیده است.

بیت «ب»: واج‌آرایی: در مصراج اول، واج‌آرایی صوت «بِ» مشهود است: سر قلمِ قدرتِ بِی چون الْهِ

بیت «ج»: مجاز: «سنگ» در مصراج دوم مجاز از کوه بیستون

بیت «ه»: شبیه: دو برداشت از این بیت می‌توان داشت: ۱- بلافصله بعد از رفتن یار، به او نامه‌ای خالی از متن می‌نویسم که معشوقم بداند من از هجران او [و گریه زیاد]، کور شده‌ام و توانایی نوشتن ندارم.

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

۲۸- گزینه «۴»

در این بیت غم‌گرایی، توجه بیشتر به آرایه‌های ادبی و ذهن‌گرایی یا توجه به دنیای درون از ویژگی‌های سبک عراقی است. بیت از خواجه‌ی کرمانی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی تفاوت تلفظ برخی کلمات با زبان امروز است. در این بیت از شاهنامه فردوسی هم کلمه «خورد» به صورت «خَرَد» خوانده می‌شود.

گزینه «۲»: شادی‌گرایی و روح نشاط و خوشباشی در این بیت رودکی از ویژگی‌های سبک خراسانی است.

گزینه «۳»: بر اساس ویژگی ادبی سبک خراسانی، شاعر از شبیه حسی در این بیت استفاده کرده است و ضمناً معشوق شاعر زمینی است که مربوط به سبک خراسانی است. بیت از رودکی است.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، سبک‌شناسی، ترکیبی)

(سیدار غلام‌پور سیوکی)

۲۹- گزینه «۳»

در این گزینه فرخی سیستانی به معشوق زمینی اشاره دارد که از مضامین سبک خراسانی می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در این گزینه حافظ به تزویر و ریا اشاره کرده است و زهد ریایی را نقد کرده است که مربوط به سبک عراقی است.

گزینه «۲»: این بیت مولانا در ستایش عشق است که مربوط به سبک عراقی است.

گزینه «۴»: خواجه در این بیت عاشقان را دیوانگان بی‌سروپایی می‌داند که عاقلان بر آن‌ها رشک می‌برند (حسادت می‌کنند). پس بیت در برتری عشق بر عقل است و مربوط به سبک عراقی است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۵- گزینه «۴»

من (مشبه) بلبل (مشبه به)، چو بوتیمار بنشینم، واژه «بلبل» نقش دستوری بدل دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: مشبه به: «باغ» با نقش دستوری مسنند

گزینه «۲»: مشبه به (العت) با نقش دستوری مسنند

گزینه «۳»: مشبه به «دریا» که در ساختار یک واژه مرکب (تشبیه درون واژه‌ای) آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۶- گزینه «۲»

استعاره‌ها در بیت گزینه «۲»: «لعل» دو بار در معنای «لب» آمده است. / شکر: لب / فتنه بیدار است/ چشم مست خواب است/

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: لعبت: یار / شب: موهای یار / آفتاب: چهره

گزینه «۳»: سؤال پرسیدن از دریا / جواب دادن چشم

گزینه «۴»: نرگس: چشم

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۷۱ تا ۷۴)

(سیدعلیرضا احمدی)

۳۷- گزینه «۱»

جناس: بر و در

کنایه: در کسی را زدن: کمک خواستن

استعاره مصرحه: «خسرو خاور»: خورشید

استعاره مکنیه: علم بر زدن خورشید

(علوم و فنون ادبی، بیان و برع، ترکیبی)

(همسن اصفری)

۳۸- گزینه «۴»**تشریح گزینه‌های دیگر:**

گزینه «۱»: فاعلان فاعلان فاعلان فاعلن

گزینه «۲»: مقاعلن فعالن مقاعلن فاعلن

گزینه «۳»: مقاعلين مقاعلين مقاعلين مقاعلين

(علوم و فنون ادبی، موسیقی شعر، ترکیبی)

۲- بلافاصله بعد از رفتن یار، به او نامه‌ای خالی از متن (نامه‌ای که متن درونش نباشد، سفید است). می‌فرستم که معشوقم بداند همانند این نامه سفید، چشم من هم سفید شده است (یعنی نامه سفید را، به نشانه چشم سفید خودم برایش می‌فرستم).

در معنای دوم، تشبیه مضمر داریم: «دیده سفید» و «نامه ننوشته» با وجهشیه «سفیدی»، به صورت پنهان به هم مانند شده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، بیان و برع، ترکیبی)

(یاسین مهریان)

۳۳- گزینه «۳»

در این بیت، سه تشبیه و در سایر ایات، دو تشبیه به کار رفته است.

تشبیهات بیت گزینه «۳»: ۱- تشبیه تفضیلی اشک شاعر به طوفان نوح، ۲- لوح سینه: اضافه تشبیه‌ی، ۳- «نقش مهر»: اضافه تشبیه‌ی

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ۱- «شبستان جهان»، ۲- چو شمع... [معنای بیت: در این

جهان از وقتی که چشم را باز کردم، هر چه دیدم، ناخوشایند بود و امتداد نگاهم، موجب ناله و شیون می‌شد.]

گزینه «۲»: ۱- «عنقای عمر»، ۲- چو کوه قاف...

گزینه «۴»: ۱- «شراب عشق»، ۲- «دُردَرد»: اضافه تشبیه‌ی [دُرد: ماده‌ای که در ته ظرف شراب، رسوب می‌کند.]

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

(علیرضا علوبیان)

۳۴- گزینه «۱»

تشبیه در بیت چ: «تیر نگاه» اضافه تشبیه‌ی است. استعاره در بیت الف: «گنج شاهوار» استعاره مصرحه از اشک. جناس در بیت ب: «گره» و «زره»

جناس ناقص اختلافی است. سجع در بیت د: آخرین و یقین قافیه درونی است که در حکم سجع به شمار می‌رود. بیت د جناس ندارد (رد گزینه «۲»)،

بیت چ استعاره ندارد (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

(علوم و فنون ادبی (۱) و (۲)، برع و بیان، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

«۴۳- گزینه»

قافیه در همه ابیات از الگوی «مصوت + صامت» تبعیت می‌کند، به جز بیت گزینه «۴» که حروف اصلی آن «مصوت + صامت + صامت» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۱)

(کتاب آلبی پیمانه‌ای)

«۳۹- گزینه»

ت د ل ت	و چ گونس	ش ک چونی	ت چ پرسی
-UU	--UU	--UU	--UU
فعلن	فعلان	فعلان	فعلان

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۳۳ تا ۳۵)

(سیدعلیرضا احمدی)

«۴۴- گزینه»

وازگان قافیه «بیعت» و «بیعت» هستند.

در گزینه «۴»، «آل» اولی به معنای ابزار و دیگری واژه عربی آل و خاندان است. حال حرف روی در این بیت «ت» است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه، صفحه ۹۰)

(سیدعلیرضا احمدی)

«۴۵- گزینه»

بیت گزینه «۴» به نکوهش غرور در مقابل افراد فروdest پرداخته است و رباعی صورت سؤال علم مقرن به عمل را مورد ستایش قرار داده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، مفهوم و بیان، ترکیبی)

(همون نمازی)

«۴۶- گزینه»

مفهوم این حدیث که معروف است به «حدیث اوائل» در بیت اول متبلور شده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۷۷)

(کاظم کاظمی)

«۴۷- گزینه»

مفهوم مشترک ابیات مرتبه: ناکامی و بی بهرگی عاشق از وصال یار یا نالمیدی از رسیدن به وصال معشوق

مفهوم بیت گزینه «۴»: پایان ناپذیری اشتیاق عاشق حتی با حاصل شدن وصال یار

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۸۶)

(سعید مجفری)

«۴۰- گزینه»

فاعلاتن فاعلن فاعلان فاعلن (-U-/---U/-U-/-U-)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلان فاعلن فاعلان فاعلن (-U-/-U-/-U-/-U-)

گزینه «۲»: فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن فاعلن (-U-/-U-/-U-/-U-)

گزینه «۳»: فاعلن فاعلن فاعلن (-U-/-U-/-U-/-U-)

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

«۴۱- گزینه»

وزن این بیت درست ذکر شده است.

وزن گزینه «۱»: مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن، گزینه «۳»: فعلان فعلان فعلان فعلان وزن گزینه «۴»: مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن است.

تفطیم ابیات:

گزینه «۱»: (ءا ت شُءا / بُ خا كُ باد // عَزْتُ گِرف / تِ عِتْ تِ حَاد)

گزینه «۲»: (عَز سَبْزِي / يِ چن مَى نَا // كَر دَسْتَ / زَ مِينْ مَفْرَش)

گزینه «۳»: (بِنِي گَرْدَزِ / مِجْهَانَ رَا / بِنِي گَرْلَشِ / كَرْ جَانَ رَا)

گزینه «۴»: (تا كَارِ جَانِ / چَنْ زَرْ شَوَدِ / بَادَلِ بَرَانِ / هَمْ بَرْ شَوَدِ)

نتکنه: هجای پایانی نیم مصراحتهای گزینه «۱» همواره بلند است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(مبتدی فرهادی)

«۴۲- گزینه»

در بیت گزینه «۳» پایه‌های آوابی هر مصراحت چهارتایی است (فعولن فعلون فعلون فعل)، اما در سه گزینه دیگر پایه‌های آوابی هر مصراحت سه تایی است.

تشریف سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: فاعلان فاعلان فاعلن (-U-/---U/-U-/-U-)

گزینه «۲»: مفاعلن مفاعلن فاعلن فعلون

گزینه «۴»: مفتعلن مفاعلن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

جامعه‌شناسی (۱)

(کوثر شاه‌حسینی)

۵۱- گزینه «۲»

- حتماً برای شما پیش آمده که در انجام کاری، بر سر دوراهی قرار گرفته باشد. مانند خریدن کیف جدید و یا پس انداز کردن پول خود؛ قرار گرفتن بر سر دو راهی‌ها، نشان‌دهنده ارادی بودن کنش انسان است. ارادی بودن کنش یعنی تا اراده و خواست انسان نباشد، کنش انجام نمی‌شود.

- کنش‌ها انواعی دارند؛ برخی از آن‌ها بیرونی و برخی دیگر درونی‌اند، برخی دیگر فردی و برخی اجتماعی‌اند. کنش اجتماعی، نوعی کنش است که با توجه به دیگران انجام می‌شود. در کنش اجتماعی، آگاهی و اراده کنشگر، ناظر به دیگران، ویژگی‌ها و اعمال آن‌هاست. پوشیدن لباس مناسب هر مکان، نشان‌دهنده کنش اجتماعی بیرونی است.

- پدیده‌ها از منظر اندازه و دامنه، به سه دستهٔ خرد، میانه و کلان تقسیم می‌شوند. همچنین از منظر عینی یا ذهنی بودن نیز می‌توان آن‌ها را به دسته‌های عینی، میانه و ذهنی تقسیم کرد. دید و بازدید عید، به جا آوردن آداب و رسوم است که پدیده‌ای میانه و عینی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(فاطمه صفری)

۵۲- گزینه «۲»

حقوق بشر، جزء ارزش‌های اجتماعی است؛ بنابراین مربوط به لایه عمیق جهان اجتماعی می‌باشد و از طرفی دارای بعد معنایی، نامحسوس و ذهنی است.

ادب، از ارزش‌های اجتماعی است؛ بنابراین مربوط به لایه عمیق جهان اجتماعی می‌باشد و از طرف دیگر چون رعایت کردن یک رفتار قابل مشاهده می‌باشد، در نتیجه عینی است.

دانستان، یک نماد اجتماعی است؛ بنابراین مربوط به لایه سطحی جهان اجتماعی می‌شود و چون امری افسانه‌ای و غیرقابل مشاهده در عالم واقعی است، ذهنی محسوب می‌شود.

شیوه احوال‌پرسی، از جمله هنجرهای اجتماعی است؛ بنابراین مربوط به لایه سطحی جهان اجتماعی است و از طرفی چون یک رفتار قابل مشاهده است، در نتیجه امری عینی و محسوس است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

(یاسین مهریان)

۴۸- گزینه «۴»

صاحب در بیت صورت سؤال به قلم (مجازاً سخنان و اشعار) خود می‌نازد و آن را بسیار تأثیرگذار می‌داند. این «مفاخره به سخن خود» در بیت گزینه «۴» نیز مشاهده می‌شود و سعدی به شیرینی سخن خود می‌بالد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ناله شاعر از بخت بد

گزینه «۲»: از عشق سخن بگوید و جهان را معطر کنید.

گزینه «۳»: مفاخره شاعر به روان و دل پاک خود

توجه داشته باشد که بیت صورت سؤال تفاخر به «سخن» است و گزینه «۳» تفاخر به «دل و روان» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۷۷)

(یاسین مهریان)

۴۹- گزینه «۱»

هر دو بیت «ج» و «د» به این مفهوم اشاره دارند که فنای از خود باعث وصال به معشوق می‌شود:

بیت «ج»: مرغ جان، قالب فرسوده (استعاره از جسم) را می‌شکند و با فنای از خود، به سمت وصال یار پرواز می‌کند.

بیت «د»: باید از جسم و جان بی خبر شد تا از جانان (یار - معشوق) خبر یافت.

تشریح سایر آیات:

بیت «الف»: جدایی جسم و روح امری عادی و سهل است؛ اما چیزی که مشکل است جداشدن دل از یار است (شاعر در قیاسی مُردن را آسان‌تر از فراق یار می‌داند).

بیت «ب»: از بین رفتن هجران باعث بقای دل شاعر می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۴۷)

(فرهاد علی‌بن‌ابراهیم)

۵۰- گزینه «۲»

در بیت گزینه «۲» شاعر خود را در سرگردانی از عشق معشوق به باد صبا تشبیه می‌کند. اما در آیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» باد صبا یا نسیم صحیب «پیک میان عاشق و معشوق» است. در بیت گزینه «۱» عاشق از صبا می‌خواهد پیام سرگردانی اش را به یار برساند. در بیت گزینه «۳» شاعر از نسیم صحیب می‌خواهد سرمه‌ای از خاک رهگذار دوست برایش بیاورد و در

بیت گزینه «۴»: شاعر دل و جانش را به باد می‌سپارد تا نزد معشوق ببرد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۸۶ و ۹۰)

(کوثر شاه‌حسینی)

«۵۶- گزینهٔ ۱»

تغییر رشتهٔ خود در دبیرستان، نوعی تحرک اجتماعی افقی است.
اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و
شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال
بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود. تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از
علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی
بازمی‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های
اجتماعی دیگر است.

تشريم سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲»: تحرک اجتماعی صعودی - درست

گزینهٔ ۳»: تحرک اجتماعی نزولی - درست

گزینهٔ ۴»: تحرک اجتماعی افقی - نادرست (علل بیرونی تعارض فرهنگی،
پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است).

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳ و ۸۷)

(مهرداد ایمانی‌نسب)

«۵۷- گزینهٔ ۲»

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) مادامی که هویت اجتماعی افراد در چارچوب عقاید و ارزش‌های اساسی
جامعهٔ شکل می‌گیرد، تغییرات هویتی افراد و گروه‌ها با هویت جهان
اجتماعی سازگار است.

ج) تحرک اجتماعی درون‌نسلی، توسط یک فرد در طول زندگی خودش
اتفاق می‌افتد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۳، ۸۴ و ۸۶)

(ریحانه امینی)

«۵۸- گزینهٔ ۲»

- به مجموعه اهداف و ارزش‌های مشترکی که اعضای یک جهان اجتماعی
خواهان رسیدن به آن‌ها هستند، «آرمان اجتماعی» می‌گویند.
- اگر جهان اجتماعی در تعامل با جهان‌های دیگر، بر عقاید و ارزش‌های
خود پافشاری نکند، داد و ستد فرهنگی به لایه‌های عمیق آن سراپایت
می‌کند و در صورتی که به مرور زمان، به عقاید و آرمان‌های خود پشت کند،
دچار تحولات هویتی می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۱ و ۹۷)

(آریتا بیدقی)

«۵۳- گزینهٔ ۲»

تشريم عبارات نادرست:

- در نگاه تک خطی به تاریخ بشر، تفاوت میان جوامع همانند تفاوت یک نوع
موجود زنده در مراحل مختلف رشد است.

- با افول علوم عقلانی و وحیانی در جهان متجدد امکان ارزیابی ارزش‌ها و
آرمان‌های بشری از دست می‌رود و داوری دربارهٔ این امور به تمایلات افراد و
گروه‌های متفرق سپرده می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زنگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸، ۳۹، ۴۵ و ۴۷)

(فاطمه صفری)

«۵۴- گزینهٔ ۳»

اسراف و تبذیر در جامعهٔ ایران، گرچه در واقعیت جامعه وجود دارد اما جزء
آرمان‌ها و ارزش‌های ما نیست.

حق و باطل بودن هر لایه از جهان اجتماعی، با علم متناسب با همان لایه
شناخته می‌شود. علوم تجربی توان داوری دربارهٔ فنون و روش‌های اجرایی را
دارند.

هر جهان اجتماعی بنا به هویت خود، با نوع خاصی از هویت اخلاقی و روانی
افراد سازگار و متناسب است و زمینهٔ پیدایش و رشد همان هویت را فراهم
می‌آورد و امکان پیدایش و رشد انواع دیگر را تضعیف می‌کند؛ به عنوان مثال
همان‌گونه که هویت فرهنگی جهان متجدد با هویت روانی و اخلاقی معنوی
ناسازگار است، هویت اخلاقی و الهی انسان نیز نمی‌تواند با هویت دنیوی
جهان متجدد سازگاری داشته باشد.

فرهیختگی ویژگی اکتسابی، فردی و متغیر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۱، ۵۳، ۶۴، ۶۹ و ۷۰)

(ریحانه امینی)

«۵۵- گزینهٔ ۲»

تشريم گزینهٔ نادرست:

آرمان‌ها و قلمرو آرمانی همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری
کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراجعت نمی‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زنگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲ و ۵۵)

(برهانه امینی)

«۶۲- گزینهٔ ۴»

- امپراتوری و شاهنشاهی از طریق کشورگشایی و با قدرت نظامی و حضور مستقیم سربازان پیروز شکل می‌گیرد.
- امپریالیسم سیاسی با اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد.
- دوران خلافت از زمان رحلت رسول خدا (ص) آغاز شد و در طول خلافت اموی، عباسی و عثمانی ادامه یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۰، ۲۳ و ۲۸)

(آرشن مرتفنایی‌فر)

«۶۳- گزینهٔ ۲»

- رویکرد گرینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن به عنوان «پروتستانتیسم» یاد می‌شود.
- از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.

- انقلاب فرانسه که ریشه در دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب لیبرال در جهان است. این انقلاب الهام‌بخش انقلاب‌های دیگری شد که پس از چهار دهه سراسر اروپا را فرا گرفت.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۳۸، ۴۳ و ۵۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

«۶۴- گزینهٔ ۴»

تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آن‌ها می‌گیرد و این پدیده، موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود. کشورهای غربی به اقتضای بازار مصرف، برخی از صنایع وابسته را به کشورهای استعمارزده منتقل می‌کنند؛ ولی این انتقال، در جهت استقلال یا تتعديل جهانی ثروت عمل نمی‌کند؛ بلکه در جهت منافع بیشتر کشورهای استعمارگر است و بدین ترتیب با رشد و تحول کشورهای استعمارزده نیز فاصله و وابستگی کشورهای غربی و غیرغربی، هم‌چنان حفظ می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

(سمیه محمدی مهیری)

«۵۹- گزینهٔ ۲»

- زمانی که یک جامعه مبہوت و مقهور جهان اجتماعی دیگر شود و حالت فعال و خلاق خود را در گزینش عناصر فرهنگی دیگر از دست بدهد، دچار خودباختگی فرهنگی شده است.

- غرب‌زدگی جوامع غیرغربی مهمترین مانع تعامل آن‌ها با جهان غرب است.

- جوامع مختلف، با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند و اگر هنجرها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، ترکیبی، صفحه‌های ۹۱، ۵۷ و ۹۹)

(هیبیه مهیب)

«۶۰- گزینهٔ ۴»

- (الف) انقلاب‌ها از مهم‌ترین تحولات در هر جهان اجتماعی محسوب می‌شوند.
- (ب) هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد.

(ج) با تشکیل اتحاد جماهیر شوروی، مزاعده‌داری دولتی و اشتراکی، به عنوان دو شیوه پیشبرد اقتصاد کشاورزی، رایج شد.

- (د) ارسسطو، حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری (پولیتی) می‌خواند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۱۰۱، ۱۰۷ و ۱۲۱)

جامعه‌شناسی (۲)**«۶۱- گزینهٔ ۲»****تشرییح عبارت‌های نادرست:**

- وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد؛ اما وقتی اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

- پذیرش تفاوت‌ها، از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۷، ۵ و ۱۷)

گزینه «۴»: نادرست (مارکس در چارچوب همان بنیان‌های فرهنگ غرب به حل چالش‌های جامعه خود می‌پرداخت). - نادرست (اصطلاح استعمارزده و استعمارگر را کسانی به کار می‌برند که به ابعاد فرهنگی چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر نیز توجه دارند).

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۸۰، ۸۱، ۸۸ و ۸۹)

(مهرشاد ایمانی‌نسب)

- وارد شدن آسیب به تمامی جامعه، در بحران اقتصادی رخ می‌دهد.
- چالش در حوزه‌های مختلف روابط انسان‌ها و جوامع با یکدیگر در بحران زیست محیطی رخ می‌دهد.

- پسامدرنیسم، تردید در بنیان‌های معرفت‌شناختی علمی جهان مدرن بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۹۳، ۹۵ و ۱۰۰)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

عارضی و تحمیلی بودن جنگ در جامعه جدید غربی: کنت جهنمی‌ترین جنگ قرن بیستم: جنگ ویتمام مرکز و پیرامون: بر اساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۸۰، ۸۱، ۸۵ و ۱۹)

(آریتا بیدرقی)

گسترش فرهنگ ← شناختن، پذیرفتن و عمل کردن بیداری اسلامی ← از سطح نخبگان به مردم و فرهنگ عمومی جهان اسلام منتقل شده است.
انقلاب اسلامی ← مؤثر در از دست رفتن اعتبار ارزش‌ها و آرمان‌ها پس از رنسانس

استفاده از علوم تجربی برای ساماندهی حسابگرانه و دقیق مؤلفه‌های اقتصادی و تضمین حداکثر سود ← شیوه سرمایه‌داری

(جامعه‌شناسی (۱) و (۲)، ترکیبی)

(کوثر شاه‌مسینی)

«۶۵- گزینه »۳

- رنسانس، قرن‌های چهاردهم تا شانزدهم میلادی را شامل می‌شود.
- آثار فرهنگ جدید غرب در زندگی اجتماعی در حوزه سیاست: متناسب با باورها و ارزش‌های بنیادین غرب (سکولاریسم، اومانیسم و روشنگری) یک نظام سیاسی کاملاً دنیوی شکل گرفت.

- در فرایند تکوین نظام نوین جهانی، مراحل چهارگانه زیر طی شد: پیدایش قدرت‌های سیاسی سکولار - پیوند قدرت با تجارت، سرمایه و صنعت - به خدمت گرفتن مبلغان مذهبی و سازمان‌های فراماسونری - استعمار و ادغام جوامع در نظام نوین جهانی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه‌های ۴۷، ۵۳ و ۵۷)

(آریتا بیدرقی)

«۶۶- گزینه »۱

- اشتراک جان راسل و دیوید ریکاردو ← نظریه پردازان لیبرال و معتقد به آزادی فعالیت صاحبان سرمایه
- نقد لیبرالیسم و آزادی مثبت و منفی ← آیزاوا برلین
- افتراق سوسیالیسم و کمونیسم ← اعتقاد به مالکیت خصوصی
- علت شکل‌گیری طبقه و نظام طبقاتی از منظر مارکسیست‌ها ← نظام سرمایه‌داری

(جامعه‌شناسی (۲)، پالش‌های بهوانی، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

(فاطمه صفری)

«۶۷- گزینه »۲

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست (این چالش مقطعی بود). - درست
گزینه «۲»: درست - نادرست (براساس اصطلاح مرکز و پیرامون جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند).

گزینه «۳»: نادرست (چالش جهان دوقطبی چالشی مقطعی و درون فرهنگی بود). - درست

(مهدی پاهردی)

«۷۵- گزینهٔ ۳»

زمانی که فرد در یک بافت مکانی به دنبال حرک هدف است، کارکرد «جستجو» توجه دیده می‌شود؛ مانند مادری که به دنبال فرزند خود می‌گردد. زمانی که فرد می‌داند حرک هدف ارائه خواهد شد، اما نمی‌داند چه زمانی کارکرد «گوش به زنگی» توجه دیده می‌شود؛ مانند زمانی که فرزندی زمانی طولانی به مانیتور نگاه می‌کند تا وجود حرک را گزارش کند یا زمانی که دانش‌آموزی سایت سازمان سنجش را مرتب نگاه می‌کند تا ثبت نام کنکور را از دست ندهد.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

روان‌شناسی

«۷۱- گزینهٔ ۱»

(محمد هبیبی)

در این بیت مولانا به این نکته اشاره می‌کند که عقل و روش‌های فلسفی و منطقی، مانند پای چوبی غیرقابل اطمینان است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش موردن مطالعه، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

«۷۲- گزینهٔ ۱»

(مهدی پاهردی)

زمانی که سرمربی تیم مشغول ارائه گزارش عملکرد تیم است، درواقع با توصیف عملکرد تیم به دنبال هدف «توصیف» در روان‌شناسی است. همچنین زمانی که علت نتایج تیم را ضعف در بخش هجومی می‌داند، عملکرد تیم را «تبیین» می‌کند. در نهایت زمانی که برای آینده برنامه‌ریزی می‌کند تا پدیده عملکرد تیم را تحت تاثیر قرار دهد به دنبال «کنترل» است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش موردن مطالعه، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

«۷۳- گزینهٔ ۴»

(محمد هبیبی)

کودک در این دوره درک درستی از هیجانات مثبت و منفی ندارد و ممکن است یک هیجان منفی، مانند سرزنش کردن مادر را یک هیجان مثبت تلقی کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۵، ۴۶، ۴۸ و ۴۹)

«۷۴- گزینهٔ ۴»

(سیدعلیرضا احمدی)

سایر ایات به تأثیر عوامل خارجی اشاره می‌کنند، ولی شاعر در بیت گزینهٔ ۴ می‌گوید کسی که مست خیال یار است، نیازی به وصال حقیقی ندارد و آرزوی رسیدن به یار او را از همنشینی با معشوق بی‌نیاز می‌کند!

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۷)

(مهدیرضا توکلی)

«۷۶- گزینهٔ ۲»

- به توانایی فرد برای یافتن حرک هدف در یک دوره زمانی طولانی، گوش به زنگی می‌گویند. مانند نگهبانی که مراقب اتفاقات مشکوک است.
- در ریابی علامت، منظور از علامت یا حرک هدف، علامتی است که فرد باید آن را برگزیند. منظور از حرک‌ها یا علایم انحرافی، حرک‌هایی است که همواره مانع انتخاب هدف می‌شود.

- در کارکرد جستجو، به دنبال یافتن یک حرک مکانی در زمینه یا بافت مکانی هستیم، پیدا کردن حرک هدف، تابع تعداد عوامل انحرافی و ویژگی منحصر به فرد آن هدف است. مانند پیدا کردن ماشین در پارکینگ.

(روان‌شناسی، احساس، توجه، ادراک، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

(محمد هبیبی)

«۷۷- گزینهٔ ۳»

شکل صحیم گزینه‌های دیگر:

گزینهٔ ۱: اگر بیست لغت را برای فردی بخوانیم، این فرد می‌تواند با آگاهی از فنون بهسازی حافظه، تعداد بیشتری از ۹ لغت را یادآوری کند.
گزینهٔ ۲: اطلاعات موجود در حافظه بلندمدت از بین نمی‌روند، ولی ممکن است فراموش شوند (forgetting).

گزینهٔ ۴: وقتی فردی به کلمه «سیب» فکر می‌کند، معنی آن به صورت پیاپی و مرتبط با سایر معانی شکل می‌گیرد.

آرزوی رسیدن به یار او را از همنشینی با معشوق بی‌نیاز می‌کند!

(همیرضا توکلی)

«۸۲- گزینهٔ ۴»

سلطه کشور دیگر یک امر بیرونی، غیرقابل کنترل و نسبتاً ناپایدار است.
نداشتن استعداد یک امر درونی، پایدار و غیر قابل کنترل است.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۷۴ تا ۱۷۶)

(همیرضا توکلی)

«۸۳- گزینهٔ ۲»

عبارات اول و سوم به یک عامل فرازیستی اشاره می‌کنند، بنابراین در اینجا با نگرش سروکار داریم. عبارات دوم و چهارم نیز به علت انجام یک کار اشاره می‌کند؛ که چون زیستی و غریزی است، به آن انگیزه می‌گوییم.

(روان‌شناسی، انگیزه و تکرش، صفحه‌های ۱۶۰ تا ۱۶۲)

(مهسا عفتی)

«۸۴- گزینهٔ ۴»

در این مقابله ناکارآمد، فرد دست از فعالیت برمی‌دارد و برای از بین بردن فشار روانی، تلاش نمی‌کند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی سلامت، صفحه ۱۲۰)

(همیرضا توکلی)

«۸۵- گزینهٔ ۴»

- توجه نوجوانان، در مقایسه با کودکان، گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط متمرکز می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر، بهتر سازگار می‌شوند.

- نوجوانان نیاز به کمک دارند تا دریابند جوامع و افراد، آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.

- به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

- هویت همان تمایزی است که فرد بین خود و دیگران می‌گذارد. هویت طرز فکر، عقاید و نحوه ارتباط فرد با دیگران را شامل می‌شود.

(روان‌شناسی، تکلم (۲) تضمین‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۴ و ۱۴۶)

یک مثال برای درستی گزینهٔ ۳: حادثه‌ای تاریخی مانند ملی شدن صنعت نفت برای دکتر مصدق و مردم آن زمان در حافظهٔ رویدادی ذخیره شده است؛ ولی برای ما که در مورد این حادثه فقط چیزهایی خوانده یا شنیده‌ایم در حافظهٔ معنایی ذخیره‌سازی شده است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۹)

(مهسا عفتی)

«۷۸- گزینهٔ ۴»

حجم ردهای حسی زیاد، اما مدت ذخیره‌سازی آن‌ها کوتاه است.

(روان‌شناسی، هافظه و عمل فراموشی، صفحه ۹۵)

(مهری باهری)

«۷۹- گزینهٔ ۴»

زمانی که صحبت از تکرار تجربه موفق حل مسئله از موقعیتی به موقعیت دیگر می‌شود، عامل موثر بر حل مسئله «انتقال» است. استفاده صرف از تجربه گذشته در بسیاری از موارد مفید فایده نبوده و در صورت بازبینی می‌تواند مثمر ثمر باشد.

(روان‌شناسی، تکلم (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۲)

(مهری باهری)

«۸۰- گزینهٔ ۳»

زمانی که تصمیم فرد وابسته به تصمیم دیگری باشد، سبک تصمیم‌گیری «وابسته» دیده می‌شود و توصیه مطرح شده در صورت سوال برای نهی نوجوانان از این سبک تصمیم‌گیری است.

(روان‌شناسی، تکلم (۲) تضمین‌گیری، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۶)

(همیرضا توکلی)

«۸۱- گزینهٔ ۱»

- در سبک اجتنابی، فرد کار امروز را به فردا می‌افکند و دست‌دست می‌کند و با گذر زمان، مشکلات او بیشتر می‌شوند.

- در سبک احساسی، معیار تصمیم‌گیری عواطف و هیجانات زودگذر است.

- در سبک تکانشی، فرد به صورت ناگهانی و با عجله و بدون محاسبه تصمیم می‌گیرد.

(روان‌شناسی، تکلم (۲) تضمین‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۴ و ۱۴۶)

(روح الله لشن)

۹۰- گزینه «۲»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَخْيُ الْأَكْبَرِ: بِرَادِ بَرَّغَ تَرْمٌ»؛ دقت کنید «الْأَكْبَرِ» اسم تفضیل است. همچنین «فِي الْمَاضِي» باید به صورت «دَرْ گَذَشْتَه» ترجمه شود. گزینه «۳»: «تجْرِيَةٌ: تَجْرِيَةٌ» مفرد است نه جمع. گزینه «۴»: «لَمْ تَكُنْ ... تَسْتَطِيْعُ: نَمِيْتَوْاْسِتْ»

نکته: می‌دانیم ساختار [کان + فعل مضارع] به شکل «ماضی استمراری» ترجمه می‌شود؛ حال همین ساختار اگر بخواهد «منفی» شود، به شکل [اما کان + فعل مضارع] یا [آلم یکن + فعل مضارع] می‌آید.

مثال: کان یدرس: درس می‌خواند

← ما کان یدرس = آلم یکن یدرس: درس نمی‌خواند

(ترجمه)

(عمران تابیفشن)

۹۱- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «تَخَرَّجَ» یعنی «دانش آموخته شدند». در گزینه «۲»، «غَلِمَوا» یعنی «دانستند». در گزینه «۳»، «فَرَحَوا» یعنی «شاد کردند».

(ترجمه)

(امیرحسین شکوری)

۹۲- گزینه «۴»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: ترجمة صحیح «هذا الكاتب»، «این نویسنده» می‌پاشد که به اشتباه «این نویسنده‌ای است که» ترجمه شده است.

گزینه «۲»: دقت کنید که «صار» به معنی «شد» را با «صَرَّ» به معنی «گردانید» اشتباه نگیرید. ترجمة صحیح «صارتْ صَمَاءَ وَ بَكْمَاءَ» به صورت «کرو لال شد» صحیح است.

گزینه «۳»: «آل ننسی» فعل مضارع از صیغه متكلّم مع الغیر است و باید به شکل «فراموش نکنیم» ترجمه شود.

(ترجمه)

(مهدی پیغمبری)

۹۳- گزینه «۲»

«هیچ کس ... با خواسته‌ای»: أَحَدٌ فِي حَاجَةٍ (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «نیامد»: ما أَتَى، ما جَاءَ / ضمیر «ه» در «رَدَه» به «أَحد» یا «شخص» برمی‌گردد و باید مذکور باشد (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

عربی زبان قرآن (۱)

۸۶- گزینه «۴»

(سید محمدعلی مرتضوی)

إِذَا: هرگاه (رد گزینه ۳) / «خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ» نادان‌ها ایشان را خطاب کنند (رد سایر گزینه‌ها) / «قَالُوا»: می‌گویند (رد سایر گزینه‌ها) / «سَلَامًا»: سخنی آرام (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(ترجمه)

۸۷- گزینه «۳»

«ما مِن مشكلة»: هیچ مشکلی نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «الشخص الْذِي»: شخصی را که (رد گزینه ۲) / «يَتَوَكَّلُ، يَعْتَمِدُ»: توکل می‌کند، اعتماد می‌کند (رد گزینه ۲) / «قدرات» (جمع قدرة): توانایی‌ها (رد گزینه ۲) / «متوكلاً و معتمدًا»: با توکل و اعتماد (رد گزینه ۴) / «يواجه»: روبرو شود، مواجه شود (رد گزینه ۴) / همچنین در گزینه «۱»، معادلی برای فعل «بِتَوَانَد» در عبارت عربی وجود ندارد.

(ترجمه)

۸۸- گزینه «۲»

حرف «ل» + «اسم / ضمیر» در ابتدای جمله، براساس سیاق جمله، فعلی از مصدر «داشتن» ایجاد می‌کند و در این حالت معنای «برای» نمی‌دهد (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «يَحْدُرُ»: فعل متعدد و معلوم از باب تعییل) هشدار می‌دهد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «حتی تبعید»: تا دور شوند / «منطقة الخطر»: (مضاف + مضاف اليه) منطقة خطر (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

۸۹- گزینه «۲»

«هناک»: (در اینجا) وجود دارد، هست (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «تَنَقَّلُ»: منتقل می‌کند، جایجا می‌کند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «يَجْبَ»: باید (رد گزینه ۱) / «كُلَّ مِنَ الْمُوَاطِنِينَ»: هر یک از شهروندان (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

نکات مهم درس:

۱) هرگاه «هناک» در ابتدای جمله بر سر اسم باید، به معنای «هست، وجود دارد» ترجمه می‌شود.

۲) «أَفَابِيبُ» بار اول به صورت نکره آمده و بار دوم همراه با «ال» تکرار شده است، پس «ال» در آن، به معنی اسم اشاره (این، آن) ترجمه می‌گردد.

(ترجمه)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۹۵- گزینه «۳»

عبارت گزینه «۳» می‌گوید: ترک کننده کار حق خود و خانواده‌اش را ضایع کرده است، پس باید زندگیش را به دست خود تغییر بدهد؛ که درست است.

تشریف سایر گزینه‌ها

گزینه «۱»: پیامبران با تکیه بر کمک و پیشکش‌های مردم زندگی می‌کردند! گزینه «۲»: اگر انسان بداند که او بیهوود آفریده نشده است، کارهای روزانه خود را ترک می‌کند!

گزینه «۴»: قرآن قصه داود (ع) را حکایت کرده است؛ او به کار جمع‌آوری هیزم پرداخت اگرچه ساده بود!

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۹۶- گزینه «۱»

عبارت گزینه «۱» می‌گوید: بر انسان واجب است دست کمک و یاری به سوی دیگران دراز کند و برای ساده کردن امور زندگیشان کار کند؛ که در متن چنین چیزی نیامده است؛ موضوع کلی متن در مورد کار و تلاش و خودکفایی است نه انفاق و بخشش!

تشریف سایر گزینه‌ها

گزینه «۲»: از نتایج کار در اسلام، پیشرفت فرد و جامعه در زمینه‌های مختلف است!

گزینه «۳»: غذایی که انسان از کار دستیش می‌خورد، بهترین غذا در دنیا است!

گزینه «۴»: کار باید با عبادت همراه شود چرا که یکی از آن‌ها بدون دیگری کافی نیست!

(درک مطلب)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۹۷- گزینه «۳»

«یُشَجِّع» (تشویق می‌کند) فعل معلوم و «الإِسْلَامُ» فاعل آن است. (تملیل صرفی و مهل اعرابی)

(سید محمدعلی مرتفعی)

۹۸- گزینه «۲»

«مُنْتَجٌ» (تولیدکننده) اسم فاعل است، همچنین از مصدر «انتاج» (باب افعال) ساخته شده و ریشه آن «نـ تـ جـ» است.

(تملیل صرفی و مهل اعرابی)

ترجمه متن درک مطلب:

«اهمیت کار در اسلام از این جهت که وسیله کسب روزی است، آشکار می‌شود، همانا پیامبران صاحبان صنایعی بودند که از آن‌ها روزیشان را کسب می‌کردند، خداوند بلندمرتبه درباره سرور ما داود فرموده است: و ما به او (داود) صنعت زرهسازی آموختیم، و آن صنعتی دشوار است اما او با اینکه پیامبر بود، آن کار را انجام داد. کار عاملی برای خودکفایی خانواده‌ها و خانوارها به شمار می‌رود، و به تبع آن، (باعث) ناپدید شدن برخی مظاهر منفی نظریز دزدی یا گدایی در جامعه می‌گردد، و بدین سبب، اسلام تشویق به کار می‌کند هر چند ساده باشد، پیامبر (ص) کار جمع‌آوری هیزم را بهتر از پیشکش‌های مردم دانسته‌اند، اگرچه زیاد باشد. کار منجر به خودکفایی خانواده‌ها و عدم نیازشان به کمک و صدقه‌ها می‌شود، و فرد را از مصرف کننده به تولیدکننده تبدیل می‌نماید. به وسیله کار، انسان وظيفة آبادانی زمین را نیز انجام می‌دهد، خداوند بلندمرتبه فرمود: آیا پس گمان کردید که شما را بیهوود آفریدیم و به سوی ما بازگردانده نمی‌شوید؛ پس خدای بلندمرتبه انسان را در این دنیا بیهوود نیافریده است، بر این اساس، ترک کردن کار در آن، (موجب) خسارت برای خود و خانواده است. می‌توانیم بگوییم که کار از مهم‌ترین وسیله‌های ارزش‌گذاری انسان در جامعه است، و خداوند کسی را که کار و عبادت را باهم جمع کرده، ستایش کرده است.»

۹۴- گزینه «۴»

ترجمه صورت سؤال: بهتر است که ...

عبارت گزینه «۴» می‌گوید: انسان در زندگیش به کارهایی دشوار بپردازد؛ که مناسب نیست؛ اگرچه برخی افراد به کارهای سخت می‌پردازند، اما این

موضوع برای همه، ترجیح محسوب نمی‌شود!

تشریف سایر گزینه‌ها

گزینه «۱»: انسان تولیدکننده باشد، نه مصرف کننده!

گزینه «۲»: مؤمن مسؤولیتش در ساختن زمین را فراموش نکند!

گزینه «۳»: مؤمن برای خانواده‌اش صدقه‌ها را نپذیرد!

(درک مطلب)

۱- «تَفَعَّل»: فعل «ماضي» از صيغه «مفرد مذکور غائب = هو» / باب «تفعل»

(دارای ۲ حرف زائد)

۲- «تَفَعَّل»: فعل «مضارع» از صيغه «مفرد مؤتث غائب = هي» یا «مفرد

مذکور مخاطب = أنت» / باب «تفعيل» (دارای ۱ حرف زائد)

روش تشخيص: می توان گفت اگر وزن «تفعل» مربوط به:

الف) یک اسم «مذکور» و بیانگر صيغه «غائب» باشد ← فعل «تفعل» است.

ب) یک اسم «مذکور» و بیانگر صيغه «مخاطب» باشد ← فعل «تفعل» است.

ج) یک اسم «مؤنث» و بیانگر صيغه «غائب» باشد ← فعل «تفعل» است.

(قواعد فعل)

(همیدرضا قاند اینی - اصفهان)

۹۹- گزینه «۴»

در این گزینه، «يَقْدَم» نادرست است و باید به جای آن «يَقْدِم» باید؛ زیرا فعل مضارع معلوم و ثلثی مزید از باب «تفعيل» می باشد.
همچنین «قيمة» با اين حرکت‌گذاري صحیح است.

(فیبط هر کات)

۱۰۰- گزینه «۳»

در این گزینه، مانند عبارت صورت سؤال به این نکته اشاره شده است که مردم مطابق راه و روش فرمانروایان خویش عمل می کنند.

مفهوم سایر گزینهها:

گزینه «۱»: فرمانروای عادل موجب آرامش مردم می شود.

گزینه «۲»: روش پادشاهان بزرگوار، رحمت و مهربانی است.

گزینه «۴»: حاکم به خوبی امور ولایت را اداره می کند.

(مفهوم)

۱۰۱- گزینه «۴»

معدود پس از اعداد ۳ تا ۱۰، به صورت جمع و مجرور می آید، در گزینه «۴»، «مرافقین» جمع مذکر سالم و مجرور با علامت «ياء» می باشد.

تشریح سایر گزینهها:

گزینه «۱»: معدود پس از «ستة و ثلاثين: ۳۶» باید مفرد باید که جمع آمده و نادرست است.

گزینه «۲»: باید «إثنين» به صورت مؤنث باید و با معدودش مطابقت کند، بنابراین «شجرتين إثنتين» درست است.

گزینه «۳»: باید معدود پس از «ثلاثة عشر: ۱۳» مفرد باید.

(عدد)

۱۰۲- گزینه «۳»

صورت سؤال، فعلی را می خواهد که حروف زائد آن بیشتر از بقیه باشد.
در گزینه «۳»، «تخرّج» فعل ماضی از باب تفعّل است و دو حرف زائد دارد،
اما در سایر گزینه‌ها فعل‌های «تعلّم»، «تَبَدَّلُ» و «تُحرّك» همگی مضارع باب تفعیل هستند و یک حرف زائد دارند.

نکتات مضمون درس:

اگر وزن «تفعل» حرکت‌گذاري نشود، می تواند حالت‌های مختلفی داشته باشد که دو حالت مهم آن عبارت اند از:

(علی رسولی)

۱۰۳- گزینه «۱»

در گزینه «۱»، «أَكْرَم» فعل ماضی معلوم، «والد» فاعل، «صديق» و «ي» مضارف الیه و «هذه» مفعول است؛ هنگام تبدیل جملة معلوم به مجھول، فاعل همراه با مضارف الیه حذف می شود و مفعول (هذه) به همراه توابع آن (از جمله صفت، مضارف الیه و ...) به عنوان نائب فاعل قرار می گیرد؛ یعنی شکل صحیح جملة مجھول در اینجا، «أَكْرَمَتْ هذه البنت...» می باشد.

(أنواع بملات)

(عمران تامیلش)

۱۰۴- گزینه «۲»

فعل ماضی در جمله شرطیه می تواند به صورت مضارع ترجمه شود، پس گزینه‌های «۳» و «۴» نمی توانند پاسخ سؤال باشند، چون جمله شرطیه نیستند. در گزینه «۱» نیز هم فعل شرط و هم جواب شرط مضارع اند، در حالی که ما باید به دنبال فعل شرط یا جواب شرطی باشیم که ماضی باشد، پس تنها گزینه «۲» صحیح است. (ترجمه عبارت گزینه «۲»: مؤمن هرگاه بتواند از دشمن انتقام جو درمی گذرد!)

(أنواع بملات)

(سیر محمد علی مرتضوی)

۱۰۵- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «أَقْوَى» خبر کان است که اسم تفضیل نیز می باشد.

تشریح سایر گزینهها:

در گزینه «۱»، «ضارأ»، در گزینه «۲»، فعل ماضی «أَحْسَنَ» (نیکی کرد) و در گزینه «۴»، «اشتریت» خبر کان هستند که هیچ کدام اسم تفضیل محسوب نمی شوند.

(أنواع بملات)

(روح الله کلشن)

(زهرا دامیرا)

۱۱۰- گزینه «۴»**بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: تعلیم و تربیت در دوران باستان در چند مرحله انجام می‌گرفت. ابتدا کودکان تا پنج یا هفت سالگی در درون خانواده پرورش می‌یافتند و مادران نقش مهمی در آشنایی فرزندان خود با آداب و رسوم خانوادگی، اجتماعی، دینی و میهنه‌ی و آموختن راه و رسم پستنده‌ی زندگی به آنان داشتند.

گزینه «۲»: برای فرزندان توده مردم از قبیل کشاورزان، پیشه‌وران و صنعتگران، امکان تحصیل در مدارس و آموزشگاه‌های آن دوره فراهم نبود.

اینان به طور معمول، حرفة‌پدران خود را می‌آموختند.

گزینه «۳»: در زمان فرمانروایی خسرو انشیروان، مبادرات فرهنگی با هند و روم گسترش یافت و در نتیجه آن، جنبش علمی نیرومندی در ایران پدید آمد.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۲)

(بووار میربلوکی)

تاریخ (۱)**۱۰۶- گزینه «۴»**

در گاهشماری مصری، سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و پنج روز اضافی، به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌گردید. همچنین برای محاسبه یک چهارم شبانه‌روز اضافی، هر چهار سال، یک روز به سال می‌افزوند و به قولی کبیسه می‌گرفتند.

در بین النهرین و بهخصوص در میان بابلی‌ها، گاهشماری «خورشیدی- قمری» راجی بود.

در سال ۵۲۵ م. تولد حضرت مسیح (ع) به عنوان مبدأ گاهشماری رومیان (مسیحیان) تعیین شد.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۳)

(بووار میربلوکی)

۱۰۷- گزینه «۳»

مردم مصر، خدایانشان را مهریان‌تر و دوستانه‌تر از خدایان سومری می‌پنداشتند. شاید به این سبب که زندگی در اطراف رود نیل آسان‌تر و مطبوع‌تر از زندگی در کناره‌های دجله و فرات بود.

(تاریخ (۱)، پهلوان در عصر باستان، صفحه ۳۹)

(بووار میربلوکی)

۱۰۸- گزینه «۲»**بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: شکست قبایل عرب مهاجم به مرزهای ایران توسط شاپور دوم صورت گرفت.

گزینه «۳»: اسارت والریانوس، امپراتور روم در زمان شاپور یکم اتفاق افتاد.

گزینه «۴»: قتل امپراتور گردیانوس، در زمان شاپور یکم بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۹۵ تا ۹۸)

(علیرضا پدرما)

۱۰۹- گزینه «۱»

پادشاهان ساسانی به منظور ایجاد تمرکز و افزایش دامنه نظارت و تسلط خود بر مناطق مختلف کشور، از یک سو سپاهی دائمی و نیرومند تشکیل دادند و از سوی دیگر تشکیلات اداری (دیوان سالاری) را انسجام و نظم بخشیدند و آن را تقویت کردند. در نتیجه این اقدام‌ها، از تعداد حکومت‌های موروثی محلی به طور محسوسی کاسته شد و مناطق مختلف کشور به ویژه نواحی جنوبی، مرکزی و غربی آن، تحت نظارت و سلطه مستقیم حکومت ساسانی قرار گرفت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۰۳)

(بووار میربلوکی)

۱۱۱- گزینه «۴»

غزوه بدر ضریب سنگین و جبران ناپذیری بر قریش وارد آورد و قدرت و موقعیت آنان را در منطقه حجاز تضعیف کرد. پس از آن، ساکنان آن منطقه گرایش بیشتری به رسول خدا (ص) و اسلام نشان دادند.

(تاریخ (۲)، ظهور اسلام؛ هرگز تازه در تاریخ بشر، صفحه ۳۷)

(امیرحسین کاروین)

۱۱۲- گزینه «۴»

در دوره سلجوقی تجارت داخلی و خارجی ایران به طور چشمگیری رشد کرد. گسترش قلمرو، برقراری نظام و امنیت، ایجاد راههای جدید و توسعه حمل و نقل و وجود نظام دیوانی کارآمد از جمله عواملی بودند که به رشد تجارت کمک کردند. صرافان که وظیفه انجام معاملات پولی و تسهیل مبادله کالاها را بر عهده داشتند، نقش مهمی در توسعه تجارت خارجی ایفا کردند.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۰)

(علیرضا پدرما)

«۱۱۸- گزینهٔ ۱»

در پدیده وارونگی دما، با افزایش ارتفاع از سطح زمین، درجه حرارت هوا ابتدا کاهش و سپس افزایش می‌یابد، در نتیجه یک لایه هوای سرد و سنگین در مجاورت زمین ساکن می‌شود، در چنین شرایطی، حرکت صعودی و جایه‌جایی هوا صورت نمی‌گیرد و موجب افزایش آلودگی هوا در شهرهای بزرگ و نواحی صنعتی می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۶)

(جواد میربابکری)

«۱۱۳- گزینهٔ ۳»

با مسلمان شدن مغول‌ها، به تدریج بزرگان ایرانی شامل دیوان‌سالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی، تحت حمایت ایلخانان، موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند و تلاش کردند که زیاده‌خواهی و خودسری اشرافیت مغول را مهار کنند.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۰)

(کنکور سراسری نوبت (۳-۱۴۰۲ - تیرماه))

«۱۱۹- گزینهٔ ۱»

دریای خزر و خلیج فارس دارای موقعیت نسبی دسترسی به منابع نفت و گاز هستند. این دو دریا از مناطق ژئوپلیتیکی جهان به‌شمار می‌روند.

بررسی سایر گزینه‌ها

گزینهٔ «۲»: دریای خزر به آب‌های آزاد دسترسی ندارد.

گزینهٔ «۳»: دریای خزر تنها دریای جهان است که ۹۰ درصد خاویار جهان را تولید می‌کند. این دو دریا به آب‌های آزاد دسترسی ندارد.

گزینهٔ «۴»: در دریای عمان مشاغل گوناگونی از جمله صیادی و پرورش ماهی و میگو وجود دارد. این دریا از مناطق ژئوپلیتیک جهان به‌شمار نمی‌رود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۵)

(امیرحسین کاروین)

«۱۱۴- گزینهٔ ۱»

اروپایان در عصر صفوی قادر به تحمیل اهداف خود به این دولت نبودند و صفویان با اقتدار از روابط با اروپا در جهت اهداف خود سود می‌بردند. سایر گزینه‌ها از علل همکاری غرب و صفویه هستند؛ اما چراً استعماری نبودن این رابطه را توضیح نمی‌دهند.

(تاریخ (۲)، ایران؛ از ورود اسلام تا پایان صفویه، صفحه ۱۱۶)

(صفا هاضمری)

«۱۲۰- گزینهٔ ۲»

سفالگری از فعالیت‌های بخش کشاورزی نیست و جزو صنایع دستی است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۷، ۸۸ و ۹۳)

(صفا هاضمری)

«۱۱۶- گزینهٔ ۱»

چگونگی شکل‌گیری محیط‌های جغرافیایی، که حاصل روابط متقابل انسان و محیط است، سبب می‌شود جغرافی‌دان با دید ترکیبی یا کل‌نگری، موضوعات را مطالعه و بررسی کند؛ زیرا اجزا و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یکدیگر عمل می‌کند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا پیش‌تازه، صفحه ۷)

(علیرضا پدرما)

«۱۲۱- گزینهٔ ۲»

دقت کنید مناسب‌ترین عبارت برای متن داده شده، در گزینهٔ «۲» آمده است؛ در نواحی انسانی، به سختی می‌توان حدود مرزها را تعیین کرد، همین عامل سبب شده است که یک ناحیهٔ مختلط‌زبانی در مجاورت مرز ایالات متحدهٔ امریکا و مکزیک دیده شود.

(جغرافیا (۲)، نادیه پیست؛ صفحه ۱۶)

(صفا هاضمری)

«۱۱۷- گزینهٔ ۳»

محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.

محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده‌های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

(نیما هواهری)

فلسفه یازدهم**۱۲۶- گزینه «۱»**

مبنا خصوصیات اشیا همان وجود است. درست است که فلسفه به خصوصیات اشیا نمی پردازد و این کار علوم گوناگون است، اما مبنای خصوصیات اشیا (یعنی همان وجود) را می توان موضوع فلسفه قلمداد کرد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: علوم تجربی هم در باب موجودات طبیعی احکام عام و کلی بیان می کنند. ثانیاً موضوع فلسفه به موجودات خاصی محدود و محصور نمی شود.

گزینه «۳»: مبدأ و منشأ نخستین وجود همان خداوند است. فلسفه به خود هستی و احکام آن می پردازد، نه یک موجود خاص.

گزینه «۴»: فلسفه، قوانین مربوط به خاص وجود و خود موجود بما هو موجود را کشف و بررسی می کند و محدود به کشف قوانین یک موجود خاص و ویژه نیست.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی فلسفه، صفحه ۹)

(صفا هاضری)

۱۲۲- گزینه «۲»

علاوه بر عرض جغرافیایی، عواملی چون ارتفاع از سطح زمین، دوری و نزدیکی به اقیانوسها و دریاهای، عبور جریان‌های دریایی آب گرم و آب سرد، و جهت و شبی ناهمواری‌ها بر دمای یک مکان تأثیر می گذارند.

(بفاراغیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۲۳)

(محمد سوریان)

۱۲۷- گزینه «۱»

بنای متن کتاب درسی، فلسفه درباره یک موجود خاص بحث نمی کند، بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان می پردازد. فیلسوف درباره آن دسته از ویژگی‌های موجودات صحبت می کند که مربوط به هستی و موجودیت آن هاست و هستی، حقیقتی است که موضوعات سایر علوم هم

دارای آن هستند. به همین خاطر، مباحث فلسفی پایه و اساس مباحث سایر علوم به شمار می آیند و فلسفه مبنای سایر علوم است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۲»: آنچه که مبنایی تر و اساسی تر بودن علمی را مشخص می کند، عمومیت موضوع آن است، نه عمومیت و گستردگی کاربرد آن.

گزینه «۳»: روش دانش ریاضی و دانش منطق هم با روش فلسفه مشترک است و این دلیلی بر مبنای بودن فلسفه برای سایر علوم نیست.

گزینه «۴»: این دلیل، تقدم موضوعی معرفت‌شناسی بر هستی‌شناسی را نشان می دهد، ولی سؤال ما درباره مبنای بودن کل فلسفه است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شاخصه‌های فلسفه، صفحه‌های ۹، ۱۰ و ۱۱)

(علیرضا پدر)

۱۲۳- گزینه «۲»

در نواحی دارای ماسه‌های ریز، و به ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جایه‌جا می کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می آورد. اگر در اثر برخورد با آبهای زیرزمینی، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کند و سپس متوقف می شود. چاله‌های بادی که عمق بعضی از آن‌ها به ۴۰ متر نیز می‌رسد، در دشت لوت وجود دارد.

(بفاراغیا (۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۳۷)

(صفا هاضری)

۱۲۴- گزینه «۱»

همه گزینه‌ها از ویژگی‌های مزارع غله تجاری می‌باشند؛ به جز گزینه «۱» که از ویژگی‌های مزارع تک‌محصولی است.

(بفاراغیا (۲)، نوامی انسانی، صفحه ۸۷)

(علیرضا پدر)

۱۲۵- گزینه «۳»

مرز بین هند و پاکستان، جزء مرزهای تطبیقی است که با در نظر گرفتن شرایط فرهنگی تعیین شده است. اما مرز میان کره شمالی و جنوبی و همچنین مرزهای تعیین شده در آفریقا توسط استعمارگران، جزء مرزهای تحملی هستند که در تعیین آن‌ها شرایط فرهنگی در نظر گرفته نشده است. در نتیجه، افراد یک ملت یا قوم را که دارای دین و زبان مشترک‌اند، از هم جدا می کند و موجب می شود در دو کشور همسایه و در دو حکومت جداگانه قرار بگیرند.

(بفاراغیا (۲)، نوامی سیاسی، صفحه ۱۳)

(فرهار قاسمی نژاد)

«۱۳۱- گزینه ۴»

در این دوره هر اکلیتوس علاوه بر حس به عقل هم اهمیت می‌داد، ولی پارمنیدس برای شناخت حسی اعتبار قائل نبود. پس در این دوره میان دانشمندان در حوزه معرفت‌شناسی اختلاف نظر وجود داشت.

دقت کنید که در این دوره، معرفت‌شناسی به‌طور مستقل مطرح نبود و ذیل مباحثت هستی‌شناسانه قرار می‌گرفت.

(فلسفه یازدهم، تکاها به تاریخ‌پژوهی معرفت، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۱)

(محمد آقامصالح)

«۱۳۲- گزینه ۴»

از نظر کانت، انسان مفهوم علیت را نزد خود دارد و از خارج گرفته نشده است. این مفهوم می‌تواند میان دو تصور (که از خارج گرفته شده) رابطه برقرار کند. از نظر او، دستگاه ادراکی انسان مفاهیمی مانند علیت را نزد خود دارد و آن‌ها را از راه حس و تجربه به دست نمی‌آورد. به نظر کانت، انسان آنچه را که از طریق حس به او می‌رسد، در قالب این مفاهیم درک می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از نظر کانت، علیت یک رابطه ضروری ذهنی است (نه واقعی).

گزینه «۲»: کانت بر عکس دکارت به معرفت ذاتی و فطری اعتقاد ندارد. معرفت را حاصل همکاری حس و عقل می‌داند. از سویی دیگر علیت جزء ساختار ذهن است و از حس به دست نیامده است.

گزینه «۳»: علیت رابطه میان دو تصور (ذهنی) است، نه دو حادثه (واقعی).

(فلسفه یازدهم، تکاها به تاریخ‌پژوهی معرفت، صفحه ۶۵)

(علیرضا نصیری)

«۱۳۳- گزینه ۲»

اگر ما قائل باشیم که نفس در ابتدای کاملاً بالقوه است و هیچ فعلیتی ندارد، یعنی باید همچنین بپذیریم که در ابتدای تولد هیچ دانش و معرفت فطری و ذاتی در نفس و برای انسان وجود ندارد (تأیید گزینه «۲») و بشرط تازه‌متولدشده لوح سفیدی است که هیچ چیز بر صفحه نفسش نقش نبسته و فعلیتی برای نفس او اعمّ از ناطقیات یا احساسات و عواطف گوناگون متصور نیست. (رد گزینه «۳») و این برخلاف دیدگاه فیلسوفانی همچون دکارت است که معتقد است که عقل به صورت ذاتی دارای معارفی است که به‌طور فطری به او رسیده است و از بدو تولد دارای آن بوده است. (رد گزینه

(۴۴)

(نیما چواهری)

«۱۲۸- گزینه ۴»

اگر ما اطراحیان خود را زیر نظر بگیریم، می‌توانیم از لایه‌لای حرفاًی که می‌زنند یا رفتارهایی که دارند، برخی از ریشه‌های فکری آنان را کشف کنیم و بدانیم که آن‌ها چه عقیده و طرز فکری دارند (رسیدن از معلول به علت). آموختن چرایی یعنی یافتن دلایل درستی یا نادرستی باورها. معیار ما برای درستی یا نادرستی چیست؟ اگر چیزی مطابق با واقع باشد، می‌شود درست و صادق و اگر چیزی مطابق با واقع نباشد، کاذب و نادرست است. پس ما برای یافتن درستی یا نادرستی هر گزاره‌ای آن را با واقعیت تطبیق می‌دهیم تا به صحت یا بطلان آن پی ببریم.

توجیه: قرار دادن بنیان‌های فکری خود در چارچوب عقل و منطق و رسیدن به استقلال و آزاداندیشی از نتایج تفکر فلسفی درباره ریشه و دلایل درستی و نادرستی باورها است، نه ماهیت خود این کار.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

(فرهار قاسمی نژاد)

«۱۲۹- گزینه ۱»

دافعیه سocrates بیانیه‌ای فلسفی بود که همه اصول زندگی او را در بر می‌گرفت. او در این دفاعیه به اتهامات مطرح شده پاسخ داد و از پاسخ امتناع نکرد.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس انریشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

(فیدروز نژاد نیف - تبریز)

مطابق متن کتاب درسی شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا (توسط حس)، این امکان را به انسان می‌دهد که به کمک عقل خود از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف کند؛ مثلاً اگر در مقابل ما یک لیوان آب و یک ظرف غذا باشد، برای رفع تشنگی لیوان آب را برمی‌داریم و برای رفع گرسنگی به سراغ ظرف غذا می‌رویم. این عمل به ما می‌فهماند (عقل) که ما در تشخیص لیوان آب و ظرف غذا اشتباه نکرده‌ایم. از این‌رو انتخاب بین خواب و ورزش در هنگام خستگی حاصل همکاری حس و عقل بوده است که خستگی جسمانی را حس درک کرده و عقل حکم به استراحت می‌دهد.

(فلسفه یازدهم، اینوارهای شناخت، صفحه ۵۱)

تشریف گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: گاز خانه یا گازگرفتگی حیوان
 گزینه «۲»: سیر در مقابل گرسنگی یا سیر سبزیجات
 گزینه «۳»: خون یا خونه

(منطق، لغظ و معنا، صفحه ۱۱۳)

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

«۲- گزینه» ۱۳۷

هر چند که ققنوس پرنده‌ای افسانه‌ای است و در عالم خارج وجود ندارد اما دقت کنید که اشاره به مفاهیم حتی اگر مصدق عینی و خارجی هم نداشته باشد، همچنان آن مفهوم را جزئی می‌کند.

تشریف گزینه‌های دیگر:

- گزینه «۱»: جزئی است و مصدق خارجی دارد چرا که برخی کلاعوها سفید هستند.

گزینه «۳»: رسم جزئی و دارای مصدق است. (اسم شخص)

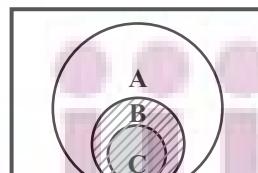
گزینه «۴»: شریک خدا کلی است.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

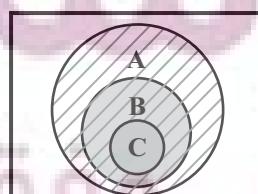
(همید سوریان)

«۳- گزینه» ۱۳۸

در این گونه سوالات بهترین راه، ترسیم نمودار ون است که در حالت کلی (یعنی حالت‌های خاصی مثل اینکه یکی از مفاهیم، مساوی کل جهان باشد را در نظر نمی‌گیریم. این رویه در کنکور سال‌های اخیر مورد نظر طراحان کنکور نیز بوده است) برای تعریف جامع و غیرمانع که اجرای عام و خاص آن، عام‌تر از مفهوم مجھول هستند، به شکل زیر است. حال باید روی این نمودار برای نشان دادن «غیر» بیرون دایره را در نظر گرفت و اشتراک اجزای تعریف (قسمت هاشورخورده) را با مفهوم مجھول (قسمت رنگی مقایسه کرد.

گزینه «۱»:

البته باید دانست که استعدادِ محض بدن نفس به این معنی نیست که نفس هیچ محدودیتی ندارد و استعداد این را دارد که به هر چیزی تبدیل شود و به اصطلاح حدّ یقین ندارد. این چنین گزاره‌ای با آرای اسطو هم خوانی ندارد.
 (رد گزینه «۱»)

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان ۱، صفحه ۷۲)

«۲- گزینه» ۱۳۴

فیلسوفان مسلمان یا خود، عارف بودند یا عارفانی را می‌شناختند که با قدم سلوک و پاکی نفس، به مرحله‌ای رسیده بودند که مراتب برتر و مجرد هستی را شهود می‌کردند و می‌دانستند که چنین شهودی در توان بدن مادی انسان نیست. به همین جهت با این بیان مولوی همنظر و همدل بودند.

دقت کنید که عالم ماوراء الطبیعه همان عالم مجرد و غیرمادی است، اما منظور از مابعد الطبیعه همان فلسفه یا متأفیزیک است.

(فلسفه یازدهم، پیش‌تی انسان ۲، صفحه ۷۱)

«۳- گزینه» ۱۳۵

توماس هابز می‌گوید: «هرگاه انسانی بخواهد در برابر دیگران آزادی زیادی داشته باشد، باید به دیگران هم حق بدهد که در برابر او به همان میزان آزاد باشند.» بنابر این دیدگاه، انسان از زمانی که دریافته که نفع او در گرو نفع دیگران است، قواعد اخلاقی را ابداع کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به نظر ماتریالیست‌ها نفع فرد در گرو نفع گروه است و بالعکس. پس هیچ یک نباید فدای دیگری شود.

گزینه «۲»: ماتریالیست‌ها ارزش حقیقی برای اعمال قائل نبودند.

گزینه «۴»: از نظر ماتریالیست‌ها آنچه برای خود می‌پسندی باید برای دیگران هم بپسندی و این است که برای زیست اجتماعی ضروری است.

(فلسفه یازدهم، انسان، موهور، افق‌گر، صفحه ۱۹)

منطق**«۴- گزینه» ۱۳۶**

در این گزینه تمامی کلمات معنای واحدی دارند و لفظی که احتمال برداشت معانی متفاوت داشته باشد، وجود ندارد.

(فیروز نژاد نیف - تبریز)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

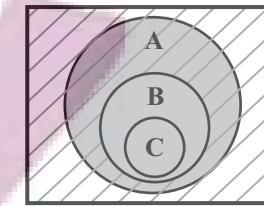
«۳- گزینه» ۱۳۹

از یک مورد آزمون قلمچی به همه آزمون‌های آتی تعمیم داده، که تعمیم شتابزده و ناروایی انجام داده است.

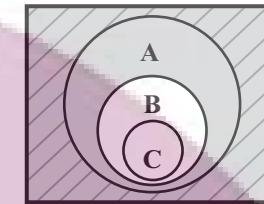
گزینه‌های «۱» و «۴» استقرای تعمیمی قوی‌اند. گزینه «۲» استنتاج بهترین تبیین است.

(منطق، اقسام استدلال استقرایی، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۹)

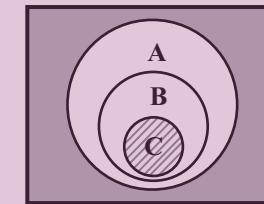
گزینه «۲»:

گزینه «۳»:

گزینه «۴»:

(موسی سپاهی - سراوان)

«۳- گزینه» ۱۴۰

قضیه محصوره، قضیه‌ای است که موضوع آن مفهومی کلی باشد، نه اینکه لزوماً بر مصاديق کلی اطلاق شود. این‌گونه قضایا چهار حالت دارند (موجبه کلیه - موجبه جزئیه - سالبه کلیه - سالبه جزئیه)

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قضایای محصوره یا دارای سور هستند و یا اینکه سور در آن‌ها حذف شده است و بدلا حاظ معنا می‌توان سور آن‌ها را مشخص کرد. مثال: انگور شیرین است (بعضی انگورها شیرین هستند)

گزینه «۲»: قضیه‌ای که به افراد (چه محدود چه غیرمحدود) نسبت داده می‌شود، محصوره می‌باشد.

گزینه «۳»: قضیه محصوره لزوماً بر مصاديق کلی صدق نمی‌کند، مانند موجبة جزئیه که بر برخی مصاديق موضوع صدق می‌کند و شامل همه مصاديق موضوع و محمول نمی‌شود.

گزینه «۴»: موضوع قضیه محصوره حتماً مفهومی کلی می‌باشد.

(منطق، قضیه هملی، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۰)

(محمد رضایی برقا)

«۴- گزینه» ۱۴۱

کیفیت قضیه یعنی همان رابطه یا نسبت آن، در عکس مستوی تغییری نمی‌کند. (نادرستی گزینه «۱») پس از عکس کردن قضیه، اگر از آن تداخل هم بگیریم، باز هم کیفیت قضیه عوض نمی‌شود. (نادرستی گزینه «۲») وقتی متضاد قضیه‌ای را به دست می‌آوریم، کیفیت آن را تغییر می‌دهیم اما بعد از نقیض گرفتن از قضیه به دست آمده، مجدداً همان کیفیت اولیه را خواهیم داشت. (نادرستی گزینه «۳») در تضاد، کیفیت قضیه تغییر می‌کند و اگر از قضیه به دست آمده تداخل بگیریم، کیفیت قضیه نسبت به قضیه اولیه متفاوت خواهد ماند. (تأیید گزینه «۴»)

(منطق، آنکام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

در گزینه «۳» تمام قسمت‌های هاشورخورده (تعریف) درون قسمت‌های رنگی (مفهوم مجھول) قرار گرفته‌اند. پس تعریف، مانع است، ولی جامع نیست. اما در سایر گزینه‌ها هم قسمت هاشورخورده غیررنگی داریم (دونر تعریف هست، ولی دونر مفهوم مجھول نیست) و هم قسمت رنگی هاشورخورده داریم (دونر مفهوم مجھول هست، ولی دونر تعریف نیست). پس تعاریف، نه مانع هستند و نه جامع.

توجه: برای حل این‌گونه سوالات راه‌های فرمولی هم وجود دارد، ولی نیازمند حفظ کردن فرمول‌های متعدد و ابتکار عمل در استفاده از آن‌هاست که عموماً در شرایط آزمون و در زمان محدود یک تست نمی‌توان به درستی از این روش‌ها بپره برد اما روش ترسیم نمودار روشنی است که به جهت جنبه بصیری آن برای کسی که تبحر پیدا کرده است، همیشه راهگشاست و زمان زیادی هم نمی‌برد (توجه کنید که مفهوم مجھول را می‌توانید به جای رنگی کردن، در ذهنتان در نظر بگیرید و ما به جهت توضیح برای شما آن را رنگی کردیم).

(منطق، اقسام شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۱ و ۳۴ تا ۳۶)

تکات مضمون درسی:

قضیه «هیچ ج ب نیست.» را می‌توان معادل «هر ج غیر است.» در نظر گرفت و در آن صورت «بعضی ج ب است.» نقیض «هر ج غیر ب است.» خواهد بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: عکس مستوی «بعضی ج د است.»، «بعضی د ج است.» خواهد بود و مداخل آن، قضیه «هر د ج است.» خواهد بود. این قضیه نقیض یا متضاد مقدم قضیه شرطی‌ای که به عنوان مقدمه اول ذکر شده نیست، در نتیجه به نفی مقدم خواهد انجامید.

گزینه «۳»: مداخل قضیه «هر ج غیر ب است.»، قضیه «بعضی ج غیر ب است.» خواهد بود و اساساً از آنجایی که جزئیه است، متضاد خواهد داشت و این گزینه بی‌معنی است.

گزینه «۴»: متضاد قضیه «هر د غیر ب است.»، قضیه «هیچ د غیر ب نیست.» خواهد بود و نقیض آن «بعضی د غیر ب است.» که ارتباطی با مقدم مقدمه اول ندارد.

(منطق، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(علیرضا نصیری)

«۲» - گزینه ۲

نسبت دادن یک صفت به فردی ممکن است برای او خواشایند و مطلوب، و برای دیگری نامطلوب باشد. مثلاً بسیاری از القاب در خرده‌فرهنگ‌های خلاف‌کارانه ممکن است مطلوب افراد باشد که برای یک فرد تحصیل کرده خواشایند نیست. به همین دلیل نسبت دادن این لقب ممکن است در یکی منجر به تله‌گذاری و در دیگری منجر به مسموم‌کردن چاه بشود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: از هر دوی این مغالطات هم در جهت رد و هم در جهت تأیید می‌توان استفاده کرد.

گزینه «۳»: نقد اگر با دلیل و استدلال همراه باشد، هر چقدر هم که تند باشد، مغالطه خواهد بود.

گزینه «۴»: این دو مغالطه هرگز از مغالطات صوری نیستند.

(منطق، سنبشگری در تفکر، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۹)

(حسین آفوندی راهنمایی)

«۳» - گزینه ۳

در شکل اول، امکان این وجود دارد که هر دو مقدمه موجبه باشد و نتیجه هم معتبر باشد.

مثال ← هر الف ب است، هر ب ج است، پس: هر الف ج است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چون در قیاس شکل سوم حد وسط در هر دو مقدمه در جایگاه موضوع قرار دارد برای حفظ اعتبار قیاس نباید هر دو مقدمه جزوی باشد تا علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی نشود.

گزینه‌های «۲» و «۴»: در شکل دوم قیاس از آنجایی که حد وسط در هر دو مقدمه محمول است، باید حداقل یکی از مقدمات سالبه باشد تا علامت حد وسط مثبت شده و قیاس معتبر باشد؛ در این صورت نتیجه نیز قطعاً سالبه خواهد بود.

(منطق، قیاس اقتضائی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۷ تا ۷۹)

(محمد آقامصالح)

«۳» - گزینه ۳

زمانی یک مقدمه دارای موضوع و محمول با علامت مثبت است که «سالبه کلیه» باشد.

از آنجایی که شرط اول اعتبار قیاس اقتضائی این است که دو مقدمه نباید سالبه باشند، بنابراین مقدمه اول حتماً باید موجبه باشد، پس علامت محمول مقدمه اول منفی است. از آنجایی که یکی از مقدمه‌ها موجبه و دیگری سالبه است. پس حتماً نتیجه نیز سالبه است. یعنی محمول آن علامت مثبت دارد و براساس شرط سوم اعتبار قیاس، باید همان علامتی را داشته باشد که در مقدمه (دوم) آمده است.

(منطق، قیاس اقتضائی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۷ تا ۷۹)

(علیرضا نصیری)

«۱» - گزینه ۱

نقیض «بعضی ب ج نیست.» قضیه «هر ب ج است.» خواهد بود و عکس مستوی آن قضیه «بعضی ج ب است.» می‌شود که نقیض مقدم قضیه شرطی مطرح شده به عنوان مقدمه اول خواهد بود و موجب مغالطه نفی مقدم خواهد شد.

اقتصاد

(سara شریفی)

«۱۴۸- گزینه ۳»

اگر نقطه تولید کارخانه، نقطه C باشد، در این نقطه ۳۰۰ واحد کالای y و ۳۰۰ واحد کالای x تولید می‌شود.
 حال برای تولید بیشتر کالای x، کارخانه باید به سمت راست و پایین در طول منحنی مرز امکانات تولید حرکت کند.
 برای تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای x، باید به نقطه تلاقی منحنی با محور افقی برسد. در این نقطه تمامی منابع و امکانات کارخانه به تولید کالای x اختصاص یافته و حداقل ۵۰۰ واحد از این کالا تولید می‌شود و دیگر منابعی برای تولید کالای y نخواهیم داشت و میزان تولید این کالا برابر با صفر خواهد بود، در نتیجه می‌توان گفت، هزینه فرست تولید ۲۰۰ واحد بیشتر کالای x، ۳۰۰ واحد کالای y است که از تولید آن باید صرف نظر شود.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

(آفرین ساپردی)

«۱۴۶- گزینه ۲»

فروش سرمایه برای راهاندازی کسب و کار؛ ریسک‌پذیر (پسانداز خود را با شجاعت به میدان می‌آورند.)

حل مشکل فروش بهدلیل محدودیت فضای مجازی: پرانگیزه (توانایی حل مسئله را دارند.)

استخدام نیروی کار؛ سازماندهنده (منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.)

(اقتصاد، کسب و کار و کارآفرینی، صفحه ۶)

(مهدی قبایانی)

«۱۴۹- گزینه ۱»

- کشور انگلستان در سال ۱۷۰۱، قانونی را در مجلس خود تصویب کرد که براساس آن واردات هر نوع پوشак با ابریشم ایرانی یا هندی یا چینی به کشور را ممنوع اعلام می‌کرد. این قانون در حمایت از صنعت منسوجات داخلی انگلستان صورت گرفته بود.
 - در سال ۱۹۴۷، ۲۳ کشور برای جلوگیری از اقدامات حمایت‌گرایانه کشورها علیه یکدیگر و حفظ روابط تجاری بین خودشان قراردادی غیررسمی را امضا کردند که به نام قرارداد «گات»، مشهور شد.

- کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل (برتن وودز) در سال ۱۹۴۴ تشکیل شد و نتیجه آن تشکیل بانک جهانی توسعه و صندوق بین‌المللی پول بود.

(اقتصاد، تبارت بین‌الملل، صفحه ۷۳)

(مهدی کارداش)

«۱۴۷- گزینه ۱»

- آنجه در سنجش تعداد بیکاران اتفاق می‌افتد، گاهی با احساس عمومی جامعه از بیکاری سازگار نیست؛ چرا که:

۱- طبق تعریف، کسانی را که از جست‌وجوی شغل دلسربد شده‌اند بیکار محسوب نمی‌کنند!

۲- همه کسانی را که به صورت پاره‌وقت مشغول به کارند شاغل به حساب می‌آورند، در حالی که آن‌ها در جست‌وجوی شغل تمام وقت هستند و خود را شاغل به حساب نمی‌آورند.

۳- همه کسانی را که در غیر از زمینه تخصصی شان مشغول به کار و فعالیت باشند، شاغل محسوب می‌کنند.

۴- برخی افراد نیز ممکن است به دلایلی مانند اشتغال در بخش غیررسمی یا به امید پهرمندی از بیمه بیکاری و ... با مأموران آمارگیری درباره وضعیت شغلی خود با صداقت بخورد نکنند.

- بیکاری ساختاری: بیکاری‌ای که ناشی از عدم تطبیق بین افراد جویای کار و انواع شغل‌های موجود به دلایلی از جمله عدم تطابق مهارت‌های است مثلاً نیروی کار ساده در اقتصاد وجود دارد؛ ولی نیروی کار متخصص مورد تیاز است.

(سara شریفی)

«۱۵۰- گزینه ۳»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: صحیح است.

$$\frac{۳}{۱۵+۱} \times ۰۵ + ۲ / ۲۴+۲ / ۴۸+۲ = مخارج سالانه فرد$$

$$= میلیون تومان ۱۰/۹۲$$

$$= میلیون تومان ۱۵ = درآمد سالانه فرد$$

$$= مخارج سالانه فرد - درآمد سالانه فرد = پسانداز سالانه فرد$$

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

$$= (12,000,000 \times \frac{10}{100}) - (10,000,000 \times \frac{10}{100})$$

$$= 1,200,000 - 1,000,000 = 200,000 \text{ تومان}$$

(اقتصاد، نقش دولت در اقتصاد پیست، صفحه ۶۳)

(آفرین ساپری)

۱۵۲- گزینه «۴»

الف) ابتدا باید درصد مالکیت آقای امینی را محاسبه کنیم:

$$\text{درصد} = \frac{600}{15,000} \times 100 = 4 \text{ درصد مالکیت آقای امینی}$$

وقتی فرد مالک ۴ درصد شرکت است یعنی در مسئولیت‌ها به اندازه ۴

درصد سهام است و در ۱۰۰ رأی نیز ۴ حق رأی خواهد داشت.

ب) میزان سود آقای امینی برابر است با تفاوت قیمت اولیه برگه با قیمتی

که در بازار سرمایه فروخته است:

$$\text{تومان } 15,000 = 10,000 - 25,000 \text{ میزان سود هر برگه}$$

تعداد برگه‌ها \times میزان سود هر برگه = کل سود آقای امینی

$$\text{تومان } 15,000,000 = 9,000 \times 6000 \text{ کل سود آقای امینی}$$

آقای امینی مالک ۴ درصد شرکت است یعنی ۴ درصد شرکت به میزان

۹ میلیون تومان سود کرده است، حال باید کل سود شرکت را محاسبه

کنیم:

$$\text{کل سود شرکت} = \frac{4}{100} \times 9,000,000$$

$$\text{تومان } 225,000,000 = \frac{9,000,000 \times 100}{4} \text{ کل سود شرکت}$$

$$\text{میلیون تومان } 225$$

راه حل دوم:

هر برگه به میزان ۱۵,۰۰۰ تومان سود کرده است، بنابراین کل سود شرکت

برابر با سود همه برگه‌ها است.

تعداد کل برگه‌های شرکت \times میزان سود هر برگه = کل سود شرکت

$$\text{تومان } 225,000,000 = 15,000 \times 15,000 \text{ کل سود شرکت}$$

$$\text{میلیون تومان } 225$$

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۱۶ و ۱۵۶)

میلیون تومان $4 / 08 = 15 - 10 / 92 = 15 =$ پس انداز سالانه فرد \Rightarrow

گزینه «۲»: صحیح است. هزینه فرصت تعمیر خودرو به میزان ۱ میلیون تومان برای فرد برابر است با کاهش ۵ درصدی مخارج تفریحات فرد.

$$= 2 \times \frac{50}{100} \text{ میلیون تومان } 1$$

گزینه «۳»: غلط است.

۲۰ / ۵۱ درصد از مخارج سالانه فرد، صرف «غذا و پوشاس» شده است.

$$\text{درصد } 51 / 100 = \frac{2 / 24}{10 / 92} \times 100 = 20 \text{ کل مخارج}$$

گزینه «۴»: صحیح است.

$$\text{درصد } 8 / 100 = \frac{\text{میزان مخارج فرد}}{\text{میزان بودجه (درآمد) فرد}} \times 100 = \text{میزان خرج از بودجه فرد}$$

$$= \frac{10 / 92}{15} \times 100 = 72 / 8$$

(اقتصاد، بودجه‌بندی، صفحه‌های ۱۳۴ تا ۱۳۶)

(مهندسی کاربران)

۱۵۱- گزینه «۱»

= مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله آخر

$$\text{تومان } 1,200,000 = 12,000,000 \times \frac{10}{100}$$

برای محاسبه مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط مغازه‌دار

دو راه حل وجود دارد:

راه حل اول:

مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط مغازه‌دار

نرخ مالیات بر ارزش افزوده \times میزان ارزش افزوده آن مرحله

$$\text{تومان } 200,000 = (12,000,000 - 10,000,000) \times \frac{10}{100}$$

$$\text{هزار تومان } 200$$

راه حل دوم:

= مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع‌آوری شده توسط مغازه‌دار

- مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در آن مرحله

مالیات بر ارزش افزوده جمع‌آوری شده توسط فروشنده در مرحله قبل

(آفرین ساپدی)

«۱۵۵- گزینه ۳»

نفر $= ۲,۰۰۰,۰۰۰ - ۵۰۰,۰۰۰ = ۱,۵۰۰,۰۰۰$ = جمعیت فعال کشور A

$$\text{جمعیت بیکار} \times 100 = \text{نرخ بیکاری}$$

$$A = \frac{10}{100} = \frac{x}{1,500,000} \Rightarrow 100x = 15,000,000$$

$$A = \frac{15,000,000}{100} = 150,000 \quad \text{نفر} = \text{جمعیت بیکار کشور A}$$

جمعیت بیکار - جمعیت فعال = جمعیت شاغل

$$\text{نفر} = 1,500,000 - 150,000 = 1,350,000 = \text{جمعیت شاغل کشور A}$$

در نتیجه کشور B باید تعداد افراد شاغلش بیشتر از ۱,۳۵۰,۰۰۰ باشد تا

نرخ بیکاری اش کمتر از کشور A شود.

(اقتصاد، رکود، بیکاری و فقر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

(فاطمه هیاتی)

«۱۵۶- گزینه ۳»

الف) سطح قیمت ۱۸,۰۰۰ تومان که به ازای آن، مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر می‌باشند (۳۰ کیلو)، قیمت تعادلی است. در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد تقاضا (کمبود عرضه) رو به رو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۱۷,۰۰۰ تومان، ۱۰ کیلو مازاد تقاضا (کمبود عرضه) وجود دارد.

ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود تقاضا (مازاد عرضه) رو به رو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۲۰,۰۰۰ تومان، ۲۵ کیلو کمبود تقاضا (مازاد عرضه) وجود دارد.

ج) در سطح قیمت ۲۳,۰۰۰ تومان، تولیدکنندگان ۵۰ کیلو از کالا را تولید و عرضه می‌کنند، در حالی که تقاضاکنندگان تنها برای ۱۵ کیلو از کالا تقاضا دارند، در نتیجه در این سطح قیمت حداکثر پرداختی مصرف کنندگان برابر است با:

$$\text{تومان} = ۲۳,۰۰۰ \times ۱۵ = ۳۴۵,۰۰۰$$

(اقتصاد، بازار چیست و چگونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۸ تا ۵۰)

(فاطمه خوییمان)

«۱۵۷- گزینه ۳»

الف) اتفاق به معنای دورریختن و هدر دادن منابع است. اسراف مفهومی عام‌تر از اتفاق است. بالاستفاده گذاشتن اموال، مصرف بی‌جا، مصرف در معصیت و مصرف فراتر از سطح زندگی عمومی یا فراتر از توان مالی و یا عدم رعایت اولویت در به کارگیری سرمایه‌های شخصی و ملی، از جمله موارد اسراف است.

(سید محمد مدنی (ینانی))

«۱۵۳- گزینه ۳»

بررسی عبارات صورت سوال:

- صحیح است.

- صحیح است.

- غلط است؛ در دوره پهلوی دولت حضوری گسترده در اقتصاد کشور داشت

و توانست سازمان و تشکیلات خود را نوسازی کند.

- صحیح است.

(اقتصاد، مقاومه‌سازی اقتصاد، صفحه‌های ۱۰۹ و ۱۱۰)

(سara شریفی)

«۱۵۴- گزینه ۲»

الف) تنها قسمت «الف» در گزینه «۲» نادرست است. در بازار کالاهای و خدمات، خانوارها خریدار و بنگاه‌ها فروشنده‌اند. در حالی که در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدارند.

ب) کالاهای جانشین کالاهایی هستند که در استفاده یا مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. در این زمانی که قیمت یک کالا افزایش می‌یابد، تقاضا برای آن کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. بر عکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌یابد، تقاضا برای آن افزایش و تقاضا برای

کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشتش سفید و قرمز

ج) کالای پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. (علت کاهش تقاضا این است که مصرف کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا، روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که

کیفیت بالاتری داشته باشند).

د) تنها قسمت «د» در گزینه «۲» نادرست است. در مالیات بر درآمد، درآمد افراد و شرکت‌ها (و نه ثروت آن‌ها) مبنای مالیات است. شاید بتوان گفت که

مالیات بر درآمد اشخاص مهم‌ترین نوع مالیات است.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۴۶، ۴۷، ۴۹، ۵۰ تا ۶۳)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۶۰- گزینه «۴»

الف) در جدول شاخص دهک‌ها سهم هر دهک برابر با ۱۰ درصد جمعیت کشور است، در نتیجه: ۳۵ درصد جمعیت برابر است با ۳ دهک و منظور از سه دهک پردرآمد جامعه: سه دهک دهم، نهم و هشتم است.

$$\text{درصد } ۵۰ = \text{سهم دهک هشتم} + \text{سهم دهک نهم} + \text{سهم دهک دهم}$$

$$\Rightarrow ۲۲ + ۱۲ + ۵ = ۵۰$$

$$\text{درصد } ۱۶ = ۵۰ - ۳۴ = ۱۶$$

$$\text{درصد } ۱۰۰ = \text{مجموع سهم دهکها}$$

$$\Rightarrow ۲ + ۳ + ۷ + ۱۰ + ۱۱ + ۱۲ + ۱۶ + ۲۲ = ۱۰۰$$

$$\text{درصد } ۵ = ۱۰۰ - ۹۵ = ۵ = \text{سهم دهک سوم}$$

ب) جمعیت همه دهک‌ها برابرند و هر کدام ۱۰ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شوند. در نتیجه وقتی مجموع جمعیت ۴ دهک برابر با

میلیون نفر باشد، جمعیت هر دهک برابر با ۸ میلیون نفر است و کل

جمعیت برابر خواهد بود با:

$$\text{میلیون نفر } ۸۰ = ۸ \times ۱۰ = ۸ \times ۱۰ = \text{جمعیت هر دهک} = \text{جمعیت کل جامعه}$$

پ) برای محاسبه شاخص وضعیت توزیع درآمد از روش زیر استفاده می‌شود:

$$\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{\text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}}{\text{شاخص وضعیت توزیع درآمد}}$$

هرچه این نسبت بیشتر باشد، توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است و

بالعکس، در نتیجه خواهیم داشت:

$$۷ = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور B}$$

$$\frac{۲۲}{۲} = ۱۱ = \text{شاخص وضعیت توزیع درآمد در کشور A}$$

وضعیت توزیع درآمد در کشور B با شاخص دهک ۷، عادلانه‌تر از وضعیت

توزیع درآمد در کشور A با شاخص دهک ۱۱ است.

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۳ و ۱۲۴)

ب) مدیریت بسته‌بندی و انتقال کودها به باغچه منزل و یا مزارع و باغات کشاورزی، هدایت پساب‌ها به سیستم تصفیه خانگی یا شهری از مصادیق مصرف مسئولانه است. استفاده از ظروف پلاستیکی و فلزی به محیط‌زیست آسیب می‌زند و مثالی از مصرف مسئولانه نیست.

(اقتصاد، تضمین‌گیری در مفارج، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)

۱۵۸- گزینه «۳»

نرخ سود سپرده‌های کوتاه‌مدت می‌تواند همزمان با افزایش نرخ سود عمومی بانک‌ها افزایش یابد و با کاهش نرخ سود عمومی بانک‌ها، نیز کاهش یابد. عبارات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» در ارتباط با سپرده سرمایه‌گذاری بلندمدت است.

(اقتصاد، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری، صفحه‌های ۱۵۵ و ۱۵۶)

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

۱۵۹- گزینه «۱»

الف) $(۵۲۰ \times ۱۵۰۰) + (۴۸۰ \times ۴۰۰) = \text{تولید ناخالص داخلی واقعی در سال دوم} = ۷۸۰,۰۰۰ + ۱۹۲,۰۰۰ = ۹۷۲,۰۰۰$

هزار میلیارد ریال $(۳۲۰ \times ۱۵۰۰) + (۴۵۰ \times ۱۵۰۰) = \text{تولید در سال پایه} = ۶۷۵,۰۰۰ + ۱۲۸,۰۰۰ = ۸۰۳,۰۰۰$

هزار میلیارد ریال $(۶۲۰ \times ۴۰۰) + (۷۵۰ \times ۱۵۰۰) = \text{تولید ناخالص داخلی واقعی در سال سوم} = ۱,۱۲۵,۰۰۰ + ۲۴۸,۰۰۰ = ۱,۳۷۳,۰۰۰$

هزار میلیارد ریال $\times ۱۰۰ = \frac{۱,۳۷۳,۰۰۰ - ۱,۱۲۵,۰۰۰}{۱,۱۲۵,۰۰۰} \times ۱۰۰ = ۲۴,۰۰۰$

نرخ رشد تولید واقعی در سال سوم نسبت به سال پایه

$$\text{درصد } = \frac{۱,۳۷۳,۰۰۰ - ۱,۱۲۵,۰۰۰}{۱,۱۲۵,۰۰۰} \times ۱۰۰ \approx 20\%$$

(اقتصاد، رشد و پیشرفت اقتصادی، صفحه‌های ۱۲۲ و ۱۲۳)